

NR 3 (97) 2012
cena 9,90 zł (w tym 8% VAT)
www.teacher.pl

ENGLISH LANGUAGE TEACHING

The Teacher

INDXS 374365

Nina Lauder
*Dealing with
differences*

Michael Gaylord
What the HECK

Izabella Hearn
*Multiple
Intelligences*

Linguboty
Coaching

EXPLORE THE JOY OF TEACHING

www.macmillan.pl/quest

Bezpłatne

animowane historyjki

Jak wprowadzać pisanie
w klasach 1-3?

Sześć- i siedmiolatki

w jednej klasie

Konkurs z nagrodami –

do wygrania sympatyczne smoki!

Nowa

seria podręczników
dla klas 1-3 szkoły
podstawowej

 MACMILLAN
EDUCATION

www.macmillan.pl/quest

A good start ...

Spring is coming fast, and we mustn't waste the perfect opportunity to start it in a correct way. How to start a new season well? What can we do? Some say, it is essential to clean and dust thoroughly everything; wardrobes, cupboards and every other nook and cranny. A different piece of advice comes from those who love sport, they will encourage you to take up a sport discipline and get some exercise after winter. Being in line with all suggestions, we advocate reading new issue of *The Teacher Magazine* and implementing presented ideas during your classes.

Have a look inside and enjoy the reading!

Elżbieta Kwiatkowska
Editor-in-chief

find us on
facebook

follow us on
twitter

Redaktor Naczelny:

Elżbieta Kwiatkowska
☎ (22) 425 19 44
✉ elab@teacher.pl

Redakcja:

The Teacher
ul. Białobrzaska 15 lok. 21
02-370 Warszawa
☎ (22) 425 19 44
☎ (22) 213 84 40
✉ redakcja@teacher.pl

Reklama i promocja:

Patryk Blacha
☎ (22) 357 88 22
☎ (22) 213 84 40
✉ patryk@teacher.pl
✉ reklama@teacher.pl

Montaż elektroniczno-graficzny:

The Teacher DTP Studio
✉ redakcja@teacher.pl

Korekta:

Basia Reynolds

Redaktor serwisu internetowego:

Stanisław Wanatowicz
☎ (22) 425 19 44
☎ 0 506 67 99 07
☎ (22) 425 19 45
✉ s.wanatowicz@teacher.pl

Sprzedaż i prenumerata:

Beata Rudzka
☎ (22) 425 19 44
☎ (22) 213 84 40
✉ brudzka@teacher.pl
✉ prenumerata@teacher.pl

Członek wspierający:
 pase
ligę nas jakości

Druk i oprawa:

PRZEDSIĘWZIENIE POLIGRAFICZNE
ragus
ul. Kłosa 10
01-651 Warszawa

Członek wspierający:

 SERMO
Służba Obsługi Klienta
Kontakt: 22 425 19 44

Opinie wyrażone w magazynie są opiniami autorów. Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Materiały zawarte w czasopiśmie nie mogą być w całości lub w fragmentach kopiowane i powielane bez zgody wydawcy. Przedruk tekstów zamieszczonych w *The Teacher* i udostępnianie materiałów, cytowanie streszczenia, dokonywanie wyciągów w każdym wypadku wymaga pisemnej zgody redakcji.

Strony oznaczone symbolem można legalnie kopiować.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania otrzymanych tekstów i nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam. Zdjęcia zamieszczone w magazynie pochodzą z dreamstime.com, jeżeli nie zaznaczono inaczej.

Wydawca:

The Teacher, dr Tomasz Płoszaj
ul. Białobrzaska 15 lok. 113
02-370 Warszawa
✉ tploszaj@teacher.pl

ENGLISH LANGUAGE TEACHING[®]
The Teacher

We are always open to new authors and interesting ideas. If reading *The Teacher* has inspired you to contribute an article of your own to the magazine, please send it to the editor:

✉ redakcja@teacher.pl

CHECK IT OUT!

- 4 Book reviews
- 5 Język w akcji
Agata Urbańczyk

ACTIVATORS

- 8 Mówienie z sukcesem – ustny egzamin dojrzałości 2012+ (2)
Marta Rosińska

ELT

- 12 Multiple Intelligences
Izabella Hearn

YOUNG LEARNERS

- 18 Dealing with differences in lower primary
Nina Lauder

COACHING AND TEACHING

- 23 Podejście coachingowe w szkole językowej (1)
Beata Marciniak

DICKENS' CORNER

- 30 Charles Dickens 200 Years (4/12)
Magdalena Fijałkowska

CULTURE

- 33 What the HECK are ya' talkin' about?
Michael Gaylord

TECHNOLOGY TIPS

- 37 Linguboty – charakterystyka i zastosowania
Patrycja Grudzień-Dubiel

ACTIVATORS

- 47 The Cuisenaire Rods – a fascinating aid
Agnieszka Gągala

METHODS

- 53 Teacher express well-seasoned recipes for revision lessons
Kamila Burzyńska

EXPLORE THE JOY OF TEACHING

www.macmillan.pl/evolution

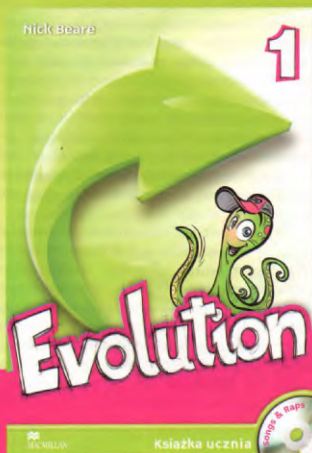

Jak uczyć gramatyki w ruchu –
z Kinaesthetic Grammar Flashcards?

Do pobrania plakaty
ze słownictwem i ćwiczenia

Konkurs na najlepsze wykonanie
Mini-Play według scenariusza –
do wygrania cenne nagrody!

Jak powstawał podręcznik
i co jest w nim **EXTRA?**

Nowa
seria podręczników
dla klas 4-6 szkoły
podstawowej

 MACMILLAN
EDUCATION

www.macmillan.pl/evolution

English Quest

Jeanette Corbett, Roisin O'Farrell
Magdalena Kondro
Macmillan, 2012

English Quest to nowa seria podręczników dla najmłodszych uczniów szkół podstawowych (klasy 1–3), która realizuje założenia Nowej Podstawy Programowej, wprowadzając nowatorskie rozwiązania, pozwalające na używanie jej w klasach pierwszych, zarówno tam, gdzie wiek dzieci jest wyrównany (w klasach tylko **sześcio-** i tylko **siedmiolatków**), jak i w **klasach mieszanych**.

Seria *English Quest* jest przystosowana do dzisiejszych czasów, w których już małe dzieci używają komputerów i smartphonów, a nauczyciele korzystają nie tylko z podręcznika, zeszytu ćwiczeń oraz tablicy, ale także z internetu i komputera. Nauczyciele pracujący z *English Quest* mogą posilkować się materiałami audiowizualnymi oraz oprogramowaniem tablic interaktywnych. Taka różnorodność komponentów pozwala na urozmaicenie zajęć, bez konieczności posługiwania się materiałami dodatkowymi spoza serii. Rozdziały podręcznika *English Quest* zostały zaprojektowane według podobnego schematu, co daje dzieciom w tym wieku **poczucie bezpieczeństwa**. Każdy rozdział zaczyna się wprowadzeniem nowego materiału poprzez pięknie zilustrowaną piosenkę oraz łamigłówkę (Dig's Maze), która może dzieciom kojarzyć się z **grami komputerowymi**, co dodatkowo zmotywuje ich do pracy. Kolejnym elementem każdego rozdziału są: historyjka, ćwiczenia utrwalające wprowadzony materiał oraz element kulturowy, pokazujący, jak żyją dzieci w Wielkiej Brytanii. Po każdym kolejnych dwóch rozdziałach wprowadzona jest nowa historyjka oraz powtórzenie. Podstawowe rozdziały nie posiadają żadnych elementów wymagających umiejętności pisania, co ułatwia pracę z najmłodszymi dziećmi. Nauczyciele dzieci starszych lub bardziej ambitnych mogą wspomagać się dodatkowymi materiałami, zawartymi w podręczniku, takimi jak:

- **Extra Vocabulary** – dodatkowe słownictwo do każdego rozdziału,
- **Festivals** (Christmas oraz Easter),
- **My Picture Dictionary** – słowniczek z **naklejkami**, obejmujący słówka z każdego rozdziału, wprowadzający elementy pisania.

Wspomniane komponenty mogą zostać użyte w klasach, gdzie dzieci są starsze lub gdy liczba godzin języka angielskiego jest większa niż przeciętnie. Mogą również być wykorzystywane przez nauczycieli w pracy z bardziej ambitnymi dziećmi lub takimi, które bardzo szybko kończą ćwiczenia wykonywane na zajęciach.

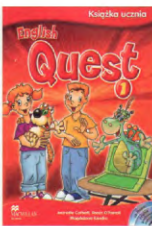
Absolutnie nowatorskim

rozwiązaniem *English Quest* jest **zeszyt ćwiczeń**. Do tej pory, w innych seriach przeznaczonych dla tej grupy wiekowej, nauczyciele mieli do wyboru zeszyt ćwiczeń z elementami pisania lub bez nich. Dla niektórych nauczycieli mógł być to trudny wybór, gdyż musieli go dokonać,

zanim poznali swoich uczniów. *English Quest* proponuje **jeden zeszyt ćwiczeń** z dwiema ścieżkami: **Basic**, która nie zawiera elementów pisania oraz **Challenge**, w której poziom umiejętności rośnie stopniowo, od samego rozpoznawania słowa pisanego, poprzez rozpoznawanie i wprowadzanie pisania po śladzie, aż po rozpoznawanie, pisanie po śladzie i oraz rozpoczynanie przepisywania wyrazów. Tak zaprojektowane narzędzia pracy dają nauczycielom możliwość korzystania z jednej z oferowanych ścieżek, łącząc je – dostosowując ćwiczenia do możliwości swoich uczniów, lub rozpoczynając od ścieżki **Basic** i stopniowo wprowadzając cięższą ścieżkę **Challenge**. Jednym słowem, taki układ zeszytu ćwiczeń pozwala nauczycielom na **pełną elastyczność** i pracę dostosowaną do potrzeb uczniów. Warte podkreślenia jest również to, że seria posiada sprawdziany w dwóch wersjach: **Basic** i **Challenge**, co pozwala nauczycielom na sprawdzanie wiedzy, którą przekazują dzieciom.

Jak już wcześniej wspominałam, oprócz podręcznika, zeszytu ćwiczeń, podręcznika dla nauczyciela oraz materiału audio seria *English Quest* posiada wiele komponentów, urozmaicających zajęcia, takich jak: **flashcards, storycards, wordcards, bank materiałów do kopiowania, zestaw plakatów, pacynkę DVD** oraz oprogramowanie tablic interaktywnych. Seria oferuje również coś dla rodziców, którzy chcieliby popracować ze swoimi dziećmi w domu – zeszyt współpracy z rodzicami zawierający gry i zabawy ćwiczące nowo poznane słownictwo oraz struktury, a także płytę z **animowanymi historyjkami**, z której uczniowie z rodzicami mogą korzystać w domu.

Seria *English Quest* jest niewątpliwie odpowiedzią na reformę wprowadzoną w najmłodszych klasach szkoły podstawowej, oferującą nauczycielom **dużą elastyczność** w doborze materiałów oraz pozwalającą na maksymalne dostosowanie się do potrzeb i możliwości danej grupy. Ponadto podręcznik jest **pięknie zilustrowany** oraz posiada wszelkie niezbędne komponenty, potrzebne do prowadzenia ciekawych zajęć z wykorzystaniem potencjału każdego ucznia.

Język w akcji

Agata Urbańczyk

W ubiegłym miesiącu, na łamach *The Teacher* patrona medialnego kampanii „Język to podstawa. Ucz się języków”, organizowanej przez Fundację Instytut Jakości w Edukacji FIJED, Stowarzyszenie na Rzecz Jakości w Nauczaniu Języków Obcych PASE i Międzynarodowe Stowarzyszenie Reklamy w Polsce IAA, szczegółowo opisaliśmy idee i główne założenia kampanii oraz wydarzenia, które miały miejsce do tej pory. W tym numerze chcielibyśmy skupić się na najbliższych akcjach, które wesprą kampanię i przybliżą jej idee nie tylko środowisku językowemu, ale również osobom z nim niezwiązanym, którym na sercu leży edukacja językowa Polaków.

Już w maju, w ramach akcji „Tydzień Języków - przygotuj się do EURO”, odbędzie się szereg imprez promujących wielojęzyczność i zachęcających do nauki języków. Jedną z nich będzie akcja testowania językowego, odbywająca się w całej Polsce w ramach dni otwartych szkół i uczelnianych ośrodków językowych, szkół publicznych oraz bibliotek, podczas której będzie można bezpłatnie sprawdzić swój poziom znajomości języka. Wystarczy odwiedzić wybraną placówkę biorącą udział w akcji (ich lista zostanie zamieszczona na stronie www.jezyktopodstawa.pl) i wypełnić test online. Wyniki będą znane bezpośrednio po wypełnieniu go, a osoba testowana otrzyma potwierdzenie swojego poziomu językowego w formie certyfikatu. Dzieci

i młodzież dostaną atrakcyjne plakietyki „Mówię po...” (angielsku, niemiecku, francusku, hiszpańsku i rosyjsku). „Akcja testowania językowego skierowana jest nie tylko do osób indywidualnych, które potrzebują potwierdzenia znajomości języka do celów zawodowych lub dla własnej satysfakcji. Jedną z grup, którą chcemy przekonać do sprawdzenia swoich umiejętności językowych są środowiska biznesowe oraz firmy i osoby obsługujące Euro 2012” – podkreśla Marek Jankowski prezes Fundacji Instytut Jakości w Edukacji. W ramach akcji certyfikacji językowej punktów sprzedaży rozdawane będą specjalne etykiety, które wyróżnią punkty przyjazne obcokrajowcom. Pracownicy firm, którzy pozytywnie przejdą test, otrzymają etykiety do naklejenia przy wejściu do swojego punktu sprzedaży informujące o tym, że „tu mówi się...” w danym języku. Organizatorzy akcji chcieliby wydarzenia związane z Euro 2012 (m.in. służb porządkowych, wolontariuszy, sprzedawców) i zachęcić go do zwrócenia uwagi na komunikację językową w ramach przygotowania do przyjaznego przyjęcia gości z zagranicy. Intencją organizatorów kampanii „Język to podstawa. Ucz się języków” jest uświadomienie ludziom w jakim stopniu potrafią posługiwać się językiem obcym, zachęcenie ich do nawiązywania kontaktu oraz ułatwienie zagranicznym kibicom i turystom poruszania się w polskiej rzeczywistości. Realną

**JĘZYK
TO PODSTAWA!**

pomocą dla obcokrajowców byłoby wskazanie osób, sklepów i punktów usługowych, w których bez problemu nawiązą kontakt w obcym języku, uzyskują pomocy i załatwiają formalności.

Na podstawie wyników testowania językowego powstanie Mapa Znajomości Języków Obcych w Polsce, dzięki której będzie można zaobserwować jakie miasta i województwa najlepiej, a jakie najgorzej posługują się poszczególnymi językami.

W ramach tygodnia językowego planowane są także pokazy filmów w oryginalnych wersjach językowych, połączone z panelami dyskusyjnymi, festyny językowe, quizy i konkursy, np. piosenki obcojęzycznej dla dzieci. Organizatorzy kampanii „Język to podstawa. Ucz się języków” zachęcają także szkoły językowe i nauczycieli do zgłaszania własnych pomysłów, które mogłyby wzbogacić program obchodów tygodnia języków.

Ważnym elementem tygodnia języków będzie także pierwszy ogólnopolski kongres specjalistów w nauczaniu języków obcych „WIELOJĘZYCZNOŚĆ - NOWE WYZWANIA I ROZWIĄZANIA”, organizowany przez Stowarzyszenie PASE 25 i 26 maja na Politechnice Warszawskiej. W kongresie weźmie udział ok. 600 osób w tym nauczyciele, lektorzy języków obcych, dyrektorzy, menedżerowie szkół językowych oraz przedstawiciele uczelni wyższych. W programie znajdą się m.in.: równoległe sesje warsztatowe w różnych językach – angielskim, francuskim, niemieckim, hiszpańskim, włoskim i rosyjskim; sesje plenarne prowadzone przez gości polskich i zagranicznych takich jak Jeremy Harmer oraz informacja o kampanii „Język to podstawa. Ucz się języków”.

JĘZYK TO PODSTAWA
UĆ SIĘ JĘZYKÓW

KONKURSY I AKCJE SPECJALNE

Kampania „Język to podstawa. Ucz się języków” przewiduje także miejsce na indywidualne inicjatywy, dzięki którym wzrośnie zainteresowanie edukacją językową. Okazją do podzielenia się swoimi pomysłami i wpłynięcia na kształt kampanii jest udział w licznych konkursach organizowanych w ramach kampanii.

Konkurs na lekcję językową

Ideą kampanii „Język to podstawa. Ucz się języków” jest promowanie najlepszych praktyk w dziedzinie nauczania języków obcych oraz stworzenie płaszczyzny wymiany opinii i pomysłów wartych rozpropagowania w celu poprawy edukacji językowej w Polsce.

Już dziś zapraszamy do udziału w kolejnym konkursie, tym razem na najciekawszą lekcję językową. Aby wziąć w nim udział należy opisać pomysł na ciekawą lekcję językową nawiązującą do idei kampanii i w formie konspektu przesłać go, do 30 kwietnia, na adres pase@pase.pl.

Można również, zamiast opisywania całej lekcji, zaproponować pomysły na jej urozmaicenie. Autor zwycięskiej pracy otrzyma zaproszenie na Kongres Języków Obcych, natomiast kolejne 3 pomysły zostaną nagrodzone zaproszeniami na Kapelusze lektora. Najciekawsze pomysły zostaną włączone do kampanii i opisane m.in. na łamach magazynu *The Teacher*. Przy każdym pojawi się notka na temat jego autora. Szczegóły konkursu dostępne są na www.pase.pl.

Konkurs literowy

Przypominamy także o konkursie literowym ogłoszonym na łamach poprzedniego wydania magazynu *The Teacher*.

Aby wziąć w nim udział wystarczy z liter tworzących logo kampanii ułożyć jak najdłuższe słowo, bądź utworzyć jak najwięcej słów, w wybranym języku: angielskim, niemieckim, francuskim lub hiszpańskim.

Propozycje można przesyłać do końca marca za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie kampanii na adres pase@pase.pl. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody, m.in.: roczne prenumeraty *The Teacher*, zestawy readersów, ufundowane przez magazyn *The Teacher*, oraz lektury z serii „ELI” od księgarni językowej ET TOI. Formularz konkursowy i regulamin dostępne są na www.jezyktopodstawa.pl.

WESPRZYJ KAMPAINIĘ I ODBIERZ CERTYFIKAT

Jednym z założeń kampanii jest stworzenie szerokiej koalicji językowej osób i instytucji, którym zależy na wysokim poziomie edukacji językowej w Polsce, chcących aktywnie uczestniczyć w opracowywaniu narodowej strategii językowej. W celu umożliwienia tego, organizatorzy kampanii stworzyli specjalną stronę internetową www.jezykpodstawa.pl/wspieram, za pośrednictwem której można wesprzeć akcję i podzielić się swoimi pomysłami na promocję kampanii i realizację jej celów.

Najciekawsze pomysły zostaną nagrodzone atrakcyjnymi upominkami (m.in.: rocznymi prenumeratami magazynu *The Teacher* online oraz materiałami do nauki języków obcych).

Każda osoba, która przyłączy się do kampanii otrzyma certyfikat.

W pierwszym dniu działania strony www.jezykpodstawa.pl/wspieram kampanię poparło już kilkadziesiąt osób. Pojawiło się też wiele ciekawych pomysłów na wypromowanie kampanii na skalę ogólnopolską i lokalną, a także inicjatywy rozpropagowania idei kampanii wśród rodziny i znajomych.

Wśród pomysłów zaproponowanych przez internautów są m.in.: organizacja konferencji metodycznych, warsztatów filmowych, muzycznych i kulinarnych połączonych z nauką języka, lekcje w miejscach ogólnodostępnych, takich jak parki czy środki komunikacji miejskiej oraz organizacja gier miejskich i kampanii internetowych.

Wszystkie pomysły przesłane przez internautów są interesujące, a każda inicjatywa środowiska nauczycielskiego cenna. Ilość zgłoszeń pokazuje,

że Polakom nieobojny jest problem edukacji językowej, chcą ją wspierać i ulepszać dla siebie i przyszłych pokoleń, by słowo Polak kojarzyło się z obywatelem świata posiadającym szerokie horyzonty i umiejętność znalezienia się w każdej sytuacji, pod wszystkimi szerokościami geograficznymi.

Kampanię „Język to podstawa. Ucz się języków” poparło już ponad 150 szkół językowych oraz instytucje z wieloletnim doświadczeniem w nauczaniu języków obcych, m.in.:

British Council, Instytut Austriacki, Goethe-Institut, University of Cambridge ESOL Examinations czy wydawnictwo Pearson. Akcję wspierają także organizacje samorządowe, środowiska biznesowe oraz znane osoby ze świata kultury i mediów, takie jak: Henryk Sawka, Marek Kościelny, czy Radek Brzózka.

pase
łączy nas jakość

25-26 maja 2012
Politechnika Warszawska

KONGRES JĘZYKÓW OBCYCH PASE

WIELOJĘZYCZNOŚĆ - NOWE WYZWANIA I ROZWIĄZANIA

Gość specjalny – **Jeremy Harmer**

Warsztaty w 6 językach:

- Angielskim
- Francuskim
- Niemieckim
- Rosyjskim
- Hiszpańskim
- Polskim

www.kongres.pase.pl

PEARSON

ENGLISH LANGUAGE TEACHING®
The Teacher

Fundacja
Instytut Jakości
w Edukacji
Institute for Quality in Education

Mówienie z sukcesem – ustny egzamin dojrzałości 2012+

Część 2

Marta Rosińska

Poniższy artykuł stanowi kontynuację mojej publikacji z poprzedniego wydania magazynu *The Teacher*, w której zaproponowałam Państwu sześć strategii przygotowania maturzystów do ustnego egzaminu maturalnego. Poniżej przedstawiam sześć kolejnych. Łącznie z poprzednimi stanowią pakiet niezbędnych, moim zdaniem, umiejętności, które zdający powinni posiadać przystępując do wykonania trzech zadań egzaminacyjnych.

Pragnę tutaj po raz kolejny podkreślić, że sukces ucznia zależy w dużej mierze od przemyślanych przez nauczyciela strategii ćwiczenia umiejętności mówienia w klasie i od wykorzystania czasu przed egzaminem w sposób maksymalnie skuteczny. Powodzenie ucznia będzie też wypadkową kilku innych czynników, w tym m.in. znajomości nowego układu egzaminu wraz z nowymi kryteriami oceny, umiejętności słuchania i reagowania na wypowiedź osoby egzaminującej, improwizowania w przypadku formułowania wypowiedzi na tematy bardziej złożone oraz oczywiście ogólnej kompetencji językowej (w tym: zakres i poprawność środków leksykalno-gramatycznych, płynność wypowiedzi oraz wymowa).

Poniżej znajdują Państwo 6 praktycznych wskazówek, dwie pierwsze dotyczące zadania 2, a cztery następne pomagające uczniowi wykonać zadanie 3.

Marta Rosińska

Marta works as the Director of Studies at the English Language Centre based at the University of Łódź. She is the Academic Project Manager for DOS Teacher Training Solutions. She runs teacher training workshops for various other ELT institutions and is a conference speaker in Poland and the UK. She has been working for Macmillan Education as a trainer and coursebook writer for the last 11 years. Her most recent publication is *Repetitorium z testami na poziom podstawowy egzaminu maturalnego* (Macmillan Education 2012).

ZADANIE 2

Strategia 7

Odniesienie srebrem,
rozwińcie złotem

Poniższa strategia tak naprawdę jest przydatna przy każdym z zadań maturalnych. Uczeń, aby otrzymać

komplet punktów, musi rozwinąć swą wypowiedź. Nie chodzi oczywiście o jakąś długą przemowę, ale o przedstawienie uzasadnienia dla swojej opinii, najlepiej wspartego jakimś przykładem. Tak adekwatna wypowiedź, pomimo ewentualnych błędów językowych, pomoże uzyskać komplet punktów za sprawność językową w tym zadaniu. Takie umiejętności można rozwijać w podane poniżej dwa sposoby:

①

Nauczyciel przygotowuje plakat z poniższymi kategoriami (OJE) i za każdym razem, kiedy ćwiczy wyrażanie opinii upewnia się, że uczniowie go widzą. Słuchając wypowiedzi ucznia, stymuluje jego wypowiedź wskazując mu kolejne aspekty wypowiedzi. Ćwicząc swoją wypowiedź w ten sposób uczeń ma szansę 'zmechanizować' szablon wypowiedzi.

- ✗ Opinion (O)
- ✗ Justification (J)
- ✗ Example (E)

②

Można też modelować wypowiedzi ucznia, pisząc pytanie, wypowiedź niewystarczająco rozwiniętą i część wypowiedzi wystarczająco wyczerpującą na tablicy np.

What music do you listen to and why?

- a. I listen to rock music. It's nice.
 b. I (how often?) listen to rock music because it's _____ (2 adjectives suggesting reasons). I listen to rock when I _____ (two examples of situations.)

Taka wypowiedź powoduje, że uczeń zauważa, iż nie potrzebuje bardzo skomplikowanego języka, aby odpowiedzieć na pytanie. Widzi też różnicę pomiędzy wypowiedzią, która nie spełnia pełnych kryteriów oceny (wypowiedź a. powyżej).

Strategia 8

Dobre czasy

Przygotowując się do odpowiedzi na ostatnie pytanie w Zadaniu 2 należy bezwzględnie powtórzyć czasy przeszłe Past Simple i Past Continuous, które pomogą uczniowi opisać dane wydarzenie.

Proponuję ćwiczenie tych dwóch czasów gramatycznych w kontekście jakiegoś konkretnego zadania maturalnego. Uczniowie mogą pracować w parach. Nauczyciel podaje sytuację np. *Describe your best holiday*, a uczniowie mają minutę, aby wypisać wszelkie im znane zwroty z danego zakresu leksykalnego w czasie przeszłym np. *went swimming, met friends, slept all day long* itd. Po upływie minuty, każda para liczy swoje wyrażenia i wygrywa ta para, która ma najwięcej poprawnych zwrotów. Nauczyciel lub uczeń sugeruje kolejną sytuację i scenariusz się powtarza. Po kilku 'rundach' uczniowie wybierają którąś ze wspomnianych sytuacji i starają się ułożyć zebrane zwroty w logiczną wypowiedź, którą mogą przedstawić koledze/koleżance, nauczycielowi bądź nagrać na telefon komórkowy i odtworzyć, poprawiając ewentualne błędy.

Może się zdarzyć, że uczeń zostanie poproszony o opisanie sytuacji, w której się nigdy nie znalazł, np. *Describe the worst party you've ever been to*. Liczy się wtedy umiejętność improwizacji i wymyślenia 'na szybko' krótkiej historyjki. Zachęcajmy uczniów do użycia słowa-klucza, (w tym przypadku *worst party* i wyobrażenia sobie, co mogło się wydarzyć na nieudanej imprezie.

Warto wymyślać mniej typowe sytuacje, aby niejako zmusić ucznia do wymyślenia scenariuszy.

ZADANIE 3

Strategia 9

Wybór nie sztukal

W tym zadaniu uczeń ma dokonać wyboru i uzasadnić go oraz podać przyczynę/przyczyny, dla których odrzuca pozostałe dwie opcje. Można tu przypomnieć uczniowi o strategii 7 OJE - na pewno pomoże ona stworzyć pełną i rozbudowaną wypowiedź.

Warto, aby uczniowie mogli poćwiczyć na gotowym materiale zanim przystąpią do samodzielnego wykonywania zadania. Poniższe zadanie pomoże uczniowi skonstruować własną wypowiedź, pozwalając mu się skupić na kluczowych elementach zadania jak i pokazując sposób, w jaki, w dość prosty sposób, można rozwinąć wypowiedź. Należy również uświadomić uczniom, że egzaminujący nie może im przypominać o podaniu przyczyny, dla których odrzucają pozostałe opcje. Po prostu zdający musi pamiętać o tym sam!

MODELOWA WYPOWIEDZ

Przeczytaj treść zadania. Ułóż podane zdania w takiej kolejności, aby powstała spójna wypowiedź.

Popatrz na Zdjęcie 1, Zdjęcie 2 i Zdjęcie 3.

Chciałbyś/chciałabyś zarobić pieniądze na wycieczkę do Szkocji. Wybierz jeden sposób zarobienia pieniędzy w trakcie wakacji, który ci najbardziej odpowiada. Masz do wyboru trzy opcje.

- Wybierz opcję zatrudnienia, która będzie twoim zdaniem najbardziej odpowiednia i uzasadnij swój wybór.
- Wyjaśnij, dlaczego odrzucasz pozostałe propozycje.

Zdjęcie 1

Zdjęcie 2

Zdjęcie 3

- For example, I couldn't look after children because I'm not a patient person.
- Additionally, you get some tips so you earn more money.
- Delivering pizza seems easy and I don't think you have to work for the whole day.
- I am not too keen on the other options because these jobs are more difficult to do.
- Out of the three options, I'd choose the first one.

Źródło: Matura. Poziom podstawowy. Repetytorium z testami, str. 74-75, Macmillan 2012

- Wybierz opcję zatrudnienia, która będzie Twoim zdaniem najbardziej odpowiednia i uzasadnij swój wybór.
- Wyjaśnij, dlaczego odrzucasz pozostałe propozycje.

For example, I couldn't look after children because I'm not a patient person. / Additionally, you get some tips so you earn more money. / Delivering pizza seems easy and I don't think you have to work for the whole day. / I am not too keen on the other options because these jobs are more difficult to do. / Out of the three options I'd choose the first one.

Po ułożeniu powyższych zdań w całość, uczeń ma szansę wysłuchać tej wypowiedzi, co wydaje się pomocne, w szczególności w przypadku ucznia słabszego, potrzebującego jak największego wsparcia tj. wypowiedzi modelowych, najlepiej w postaci materiału audio.

Strategia 10

Synonimy synonimem sukcesu!

Jednym z ważnych aspektów pracy przy tworzeniu wypowiedzi ustnej jest świadomość konieczności używania wyrazów bliskoznacznych. Nawet przeciętni uczniowie są w stanie zapamiętać synonim do słów takich jak np. 'choose', 'good' lub 'boring'.

Pomocne okazuje się tutaj ćwiczenie wypowiedzi na przykładach, które uczniowie mają poprawić.

Praktyka 1

Przeczytaj przykładową wypowiedź i podkreśl wyrazy, które się powtarzają. Zamień je na inne słowa o tym samym/ podobnym znaczeniu.

If I had to choose one of these sports, I'd choose basketball. I'd choose basketball because it's a team sport and it is exciting. I wouldn't choose tennis because it isn't a team sport and it isn't so exciting. I wouldn't choose gymnastics either because it's boring!

Źródło: Matura. Poziom podstawowy. Repetytorium z testami, str. 186, Macmillan 2012

Bez wątpienia należy ucznia wyposażyć w kilka przydatnych zwrotów. Nie musi nauczyć się ich wszystkich, wystarczy, że zapamięta jeden bądź dwa.

Tip 2

Aby uzyskać dodatkowe punkty za zakres środków leksykalnych staraj się używać synonimów:

- zamiast choose użyj, np. *I'd go for/I'd select/I'd pick out/I'd decide on/I'd vote for*
- zamiast reject użyj, np. *I'd eliminate/I'd turn down/ I wouldn't go for/I wouldn't select, itp.*

Pamiętaj również, aby unikać powtarzania tych samych słów w swojej wypowiedzi!

Źródło: Matura. Poziom podstawowy. Repetytorium z testami, str. 186, Macmillan 2012

Strategia 11

Jestem za a nawet przeciw!

Jak wiadomo zadanie 3, oprócz materiału graficznego, zawiera również dwa pytania. Pytania te są luźno związane z tematem wspomnianego wyżej materiału i są zwykle pytaniami bardziej złożonymi. Często egzaminujący pyta ucznia o wady i zalety czegoś lub wpływ czegoś na coś/kogoś. Należy zatem ćwiczyć wyrażanie argumentów 'za' i 'przeciw' jakiejś kwestii oraz umiejętność podsumowania swojej wypowiedzi. Nie chodzi znowu o jakiegokolwiek akademickie wywody, ale o zgrabne rozwinięcie swojej opinii. W tym celu dzielimy uczniów na grupy trzysobowe A, B i C. Zadaniem ucznia A jest przeczytanie pytania (te należy wcześniej przygotować). Uczeń B ma wyrazić swoją opinię (i konieczną ją rozwinąć), a uczeń C przedstawić opinię przeciwną do opinii ucznia B. Na koniec uczeń A ma podsumować dwie z usłysanych opinii. Uczniowie zmieniają role przy każdym nowym pytaniu. To ćwiczenie ułatwia uczniom szybkie wymyślanie argumentów za i przeciw.

- ✦ A: *Do you think that because of modern technology people communicate less?*
- ✦ B: *I think*
- ✦ C: *On the other hand,*
- ✦ A: *Well,*

Strategia 12

Mądry wybór!

Wykonując to zadanie uczniowie muszą pamiętać, że nie testuje się tutaj umiejętności opisu ilustracji. Uczeń dokonując wyboru musi jednak wziąć pod uwagę nie tylko własne przekonania, ale również

stopień znajomości słownictwa związanego z danym materiałem graficznym. Zachęcamy ucznia do wybrania elementu, który potrafi najlepiej opisać i uzasadnić jego wybór. Znajomość słownictwa pozwoli mu na lepszą językowo wypowiedź, co wpłynie na ostateczną ocenę.

Przećwiczenie powyższych strategii jak i tych zaproponowanych w moim poprzednim artykule (*The Teacher* nr 96[2]2012 str. 8-11) zapewnią, według mnie, komfort, jakiego przeciętny uczeń potrzebuje podczas egzaminu ustnego z języka angielskiego. Ich wybór wynika zarówno z mojej dogłębnej analizy wymogów nowego egzaminu maturalnego jak i doświadczenia w pracy z uczniem dosyć przeciętnym, który potrzebuje maksimum wsparcia ze strony nauczyciela.

Opracowując materiał zaprezentowany w tym i poprzednim wydaniu *The Teacher* skoncentrowałam się na umiejętnościach, które moim zdaniem są w miarę łatwe do opanowania przez większość uczniów, a które przy tym stanowią podstawowy zakres kompetencji językowo-egzaminacyjnych maturzysty. Przedstawione zadania pomagają uczniowi zdobyć komplet punktów przede wszystkim za sprawność komunikacyjną i płynność wymowy oraz częściowo za zakres środków leksykalno-gramatycznych. Uzyskanie dużej liczby punktów za te kryteria jest, moim zdaniem, osiągalne dla przeciętnego ucznia pod warunkiem solidnie przećwiczonych technik wykonywania kolejnych zadań maturalnych. Trening czyni mistrza nie po raz pierwszy okazuje się bezcenny!

Mam nadzieję, że większość z tych strategii okaże się przydatna w Państwa pracy i pomoże Państwa uczniom przystąpić do egzaminu z mniejszym stresem i większym sukcesem.

Życząc wszelkich sukcesów zawodowych
Marta Rosińska

Pełny tekst poradnika autorstwa Marty Rosińskiej wraz z przykładowymi stronami z nowego repetytorium maturalnego na poziom podstawowy znajdą Państwo na stronie www.macmillan.pl

Multiple Intelligences

PEARSON

Izabella Hearn

This paper starts with an overview of the issues upon which I will be touching. I will make this memorable with the help of a bouquet of flowers. The flowers represent the theories and tools that are available to us teachers today. But just before we begin, I would like to invite you to choose a word which most closely describes how you feel about yourself in your teaching role at this moment. For example, the words are all positive and include the following:

enthusiastic, happy, responsible, supportive, intelligent, interesting, confident, responsive, likeable, sensitive, perceptive, creative, active, clever, kind, thoughtful, tolerant, flexible etc.

After this activity there follows a feeling of satisfaction and well-being. We can acknowledge our talent, and the feeling of capability which allows us to succeed. Exercises to promote self-esteem are important for both students and teachers (who are usually overworked, underpaid and not as appreciated as we should be by society at large, given the responsibility of the job we do).

The first flowers that I put in my bouquet are eight carnations. Each one represents a different intelligence. Howard Gardner has identified eight intelligences so far, and is at present working on the ninth (the existential intelligence). In this paper we are going to concentrate on the eight: the visual/spatial, bodily/kinaesthetic, musical/rhythmic, logical/mathematical, verbal/linguistic, naturalist and interpersonal and intrapersonal which together are often referred to as the emotional intelligences.

Izabella Hearn

Izabella has over 30 years' experience in ELT - the past 20 years involved in teacher training throughout the world. An NLP practitioner she has developed creative techniques in the classroom based on her research in this area. Publications include *Fun English*, (Pearson Longman 2002), *English Adventure* (Pearson Longman 2004) and *Discover English* (Pearson Longman 2010). Her academic responsibilities include teaching *Strategies for Communication in the Classroom* and *The development of intercultural competence*.

The next flowers represent the five senses, the five ways in which we take in information; Visual, Auditory, Kinaesthetic, Olfactory and Gustatory (VAKOG). For the purposes of this paper we are going to concentrate on VAK, but that is not to say we should totally disregard the other two - far from it: whenever the opportunity arises and we are able to include the olfactory and gustatory senses into our teaching, the benefits will be enormous! Our senses affect our own particular teaching and learning style. To reach all our children we need to be as multi-sensory as possible in the classroom. We need also to find ways to help our learners discover their own learning styles so they can

move forward independently, using the teacher as a facilitator rather than a dictator.

My single flower which I will now add to the bouquet is one which represents all the tools that can help us to ensure that the children can become successful learners and fulfil their potential. The tool that I have chosen to talk about is Educational Kinesiology, or Brain Gym®. Brain Gym activities give learners the freedom to access parts of the brain that may be blocked, and to take control over their own learning by giving them strategies which will enhance their performance.

There are two flowers that are joined together and these complete the picture. These represent the brain; the left and the right hemispheres. They remind us that the **whole brain** needs to be stimulated for maximum learning to take place.

So now we have a beautiful bouquet of ideas, but what a difference a few sprigs of green leaves can make! Suddenly our flowers come to life! The green sprigs (or fern) are the underlying thread which enhances the value of all our wonderful theories and strategies. The green sprigs are the self-esteem that all learners need in order to believe in themselves sufficiently so they can move forward in their own learning. The greatest gift we can give our students is the gift of self-esteem. In the words of Walt Disney. *"If you can dream it, you can do it!"*

One of our main tasks as teachers is to produce a stress-free environment where our learners can flourish. The psychologist Abraham Maslow describes how we all have basic needs that must be satisfied before understanding, and therefore meaningful learning, can take place. This means that our energy will be drawn towards any lower level of need (see Maslow's Hierarchy of Needs Triangle) which we feel is not being met (for example a child that is feeling cold or hungry, is unlikely to pay much attention to learning new vocabulary). Think of five (practical) ways in which it would be possible to improve the environment in which they work.

Maslow's Hierarchy of Needs

Understanding
Self-fulfilment
Love, feeling of belonging
Competence, prestige and esteem
Security and safety
Physiological needs: warmth, food, shelter, etc3

A Story

The story I am going to tell has a variety of purposes. Like all stories it has an underlying message which I hope that all teachers can connect to. In this story, which is based on fact, a young boy is asked by

his teacher to write an essay with the title "What I want to do and be when I grow up". The boy, Monty, spends a lot of time on his essay. His ambition is to own his own ranch, and he describes it in great detail. Monty comes from a working family and has changed schools many times, and as a result his work has suffered. When he gives in his work, the teacher reads it, and tells Monty that his dream is completely unrealistic so he will have to fail him. He offers to give Monty another chance telling him to re-write the essay and he will change the grade. Monty thinks very hard about this, but finally goes back to school and tells his teacher that he has decided to keep his dream. Years later, when Monty has his ranch and opens it to visiting schools, his old teacher arrives, accompanied by his class. Monty's essay is framed about the fireplace in the ranch that is identical to the one he had described as a child. His teacher admits that he had tried to "steal" his dream, something which maybe many teachers do, unknowingly.

During the story we are going to do a drill of some key sentences which practice the "going to" future tense. We are going to do this with some visual as well as auditory stimuli and also actions which we will decide on together. In this way we make sure that we are reaching learners with visual, auditory and kinaesthetic learning styles, and we are leaving no-one behind! We will look at the types of activities that we most often use in class and establish whether we are giving the class a balanced VAK menu or are we tending to favour our own preferred style?

At the end of the story we are going to look at different follow-up activities. Each one is linked to one of the eight intelligences. We can invent a rap to advertise Monty's ranch, or design a poster inviting schools to visit. We can find out more about horses and what they eat and how they live. It is interesting to discover which activities we are enthusiastic about, and which ones don't interest us at all. One of the most exciting aspects of Howard Gardner's Theory of Multiple Intelligences is that intelligence is NOT fixed as was so often thought in the past, and we can help our students to develop talents that they didn't know they had. A step towards this would be to ask the children to work with a partner who has chosen a completely different task, and work together, finding out what it is about each task that another child finds attractive. In this way the children are not just exploring the way they learn best and so achieving independence and autonomy in learning, but also moving forward to discover new territory.

We, the teachers in the third millennium, have such a wonderful variety of tools and resources which can help us to really move our students forward. The tool

that I have found most useful both as a teacher and a learner is **BRAIN GYM** or **Educational Kinesiology**. Brain Gym activities are helpful in many ways. Very briefly, Brain Gym activities were developed in the early seventies by Dr. Paul Dennison. They were based on the understanding of the links between Physical Development, Language Acquisition and Academic Achievement. The activities enhance the experience of whole brain learning and are especially effective with academic skills.

In this paper I am going to explain PACE, a simple and short 4 – step routine that can be used at the start of each class.

- 1 The first step is to allow the children to have a drink of water. Often, the key reason why the children are finding it difficult to pay attention is that they are dehydrated. It is a problem that is so easy to solve and yet so often we are unaware of it.
- 2 The next step, which I will demonstrate, is the "Brain Buttons" exercise, where the children gently massage the points under the clavicle to the left and right of the sternum. One of the results of this is the increased flow of electromagnetic energy and a linking of the right and left hemispheres which crosses the reading midline and decreases visual stress.
- 3 The Cross Crawl is a favourite exercise for my classes and can be done with music and chants. In this exercise we alternately move one arm, touching the opposite knee with our elbow, and then proceed with the opposite arm and its opposite knee. This exercise is most effective when done slowly, and for smaller children it can be done sitting down. The Cross Crawl activates the brain for left to right eye movement and is helpful for all the skills. I have found that in my own class, the children will automatically get up to do a Cross Crawl whenever they feel they are blocked or in need of inspiration. This is a wonderful way of empowering the children to take control over their own learning process.
- 4 The final activity in the sequence is the Cook's Hook-Up, another favourite, and one that can be used as a tool for classroom management during those times when we need to calm the atmosphere and regain the focus, of an over-excited class. To do the Hook-up we cross the left ankle over the right (in a sitting or a standing position) and extend the arms, crossing the left wrists over the right, palms together. We then interlace our fingers and draw the hands up towards the chest, breathe deeply and relax. We place our tongue on the roof of our mouth, breathe in through the nose, drop the tongue,

and then relax. Finally we gently connect our fingers at waist level. The Hook-ups activate the brain for emotional centring and increase attention.

Any one of these exercises can be used individually, but together they are an ideal starter, serving to energise and enhance the class. The children themselves soon feel the benefits of Brain Gym, and can adapt the way they use the techniques to suit their own learning needs. In my own classes, we have put Brain Gym actions to chants and songs, and used them to practise imperatives and vocabulary. The activities are a wonderful stress-free way of allowing the whole class to participate in the same activity, establishing a rapport and sense of belonging. Brain Gym activities stimulate both the right and left hemisphere so that whole brain learning can take place. We don't need to go into a detailed analysis of the functions of the brain, but an anecdotal reference to the concept of the two hemispheres and their differences can make all the difference to a child's perception and understanding of their own learning process. We will do a short visualisation which will serve to stimulate the whole brain in a multi-sensory way. During the visualisation we will deliberately access both hemispheres and enjoy exploring the reactions of the "right/left" brain. Before working on a story the children can visualise the words, alternating the images on the left and on the right side of the brain. They can then be guided to imagine a sequence from the story in a multi-sensory way.

Visualisation activities are particularly useful to set the scene for a topic and put the class in the desired frame of mind to share an experience of a story. I would like to end by describing two very dedicated teachers, Malcolm and Sally, living and working many years apart. Malcolm was a teacher working in the 1950's and his question as he entered his classroom, was *"I wonder if these children are intelligent"*, while Sally, working in the year 2004, asks herself *"In what way are these children intelligent?"* They each have a fairly typical group of children, ranging from the more studious child who enjoys the traditional reading and writing activities, the child who is logical / mathematical and so has no problem with number work, and then those children that are bursting to go out and play - the ones that want to run and sing and make a noise or doodle or investigate the insects in the playground. All these children are talented, but in different ways. They all need our time and our respect. We will look at some well-known people who have reached a high level of success in their field and explore which intelligences they developed in order to reach their goals. Today, we are aware that we all have a huge variety of talents or intelligences in our classes, but are we really doing everything we can for each and every child? It is important for the children themselves to know that there are many different ways of being intelligent, so they can celebrate and recognise their own strengths and find learning strategies that are in line with their profile. They can also begin to appreciate and respect the differences that there are between

the members of their group, which will allow them to collaborate successfully, and reach a sophisticated level of learner autonomy.

Whatever we teach, whatever we hope the children are going to learn, the experience is richer and more memorable when we engage the emotions, when we include an element of fun, when we laugh. The following chant, which can be taught in the usual enjoyable way, can serve to help the children discover some of the characteristics of the eight different intelligences.

Chant

Do you like to work,
Alone in class?
Are you happy in a group,
Or in a team?
Is art your favourite subject,
Or is it maths?
Are you really good
At sport or P.E?
Who likes singing,
Or reading books?
Who's good with animals, and plants?
Everybody's different,
Everybody's great.
Let's learn together,
It's never too late!

Eric Jensen said, "The secret to classroom success with all of our learners is to treat EVERY student as gifted and talented". I think this is sound advice, because it is true: our students ARE gifted and talented, and our job as teachers is to find that talent and work with it so our learners can make the progress that they deserve.

Bibliography:

- Dennison, Paul and Dennison, Gail. *Brain Gym* (Teacher's Edition), Edu Kinesthetics Inc.
 Dryden and Voss. *The Learning Revolution*, Accelerated Learning Systems.
 Gardner, Howard. *Frames of Mind*, Fontana Press.
 Hannaford, Carla. *Smart Moves*, Great Ocean Publishers.
 Houston, Jean. *The Possible Human*, Jeremy P Tarcher /Putnam.
 Jensen, Eric. *The Learning Brain*, Turning Point Press.
 Norman, Susan. *Transforming Learning*, Saffire Press.
 Revell, Jane and Norman, Susan. *In Your hands*, Saffire Press.
 (The story of Monty comes from *Chicken Soup for the Soul* by Jack Canfield and Mark Victor Hansen. Health Communications, Inc.)

ENGLISH LANGUAGE TEACHING

The Teacher

This is your magazine.
We want to hear from you!

IT WORKS IN PRACTICE

Do you have ideas you'd like to share with teaching colleagues? Tips, techniques and activities; simple or sophisticated; well-tried or innovative; something that has worked well for you? All published contributions receive a prize!

E-mail us:

editor@teacher.pl

TALKBACK!

Do you have something to say about an article in the current issue of *The Teacher*?

This is your magazine and we would really like to hear from you. E-mail us:

editor@teacher.pl

Reviewing for *The Teacher*

Would you like to review books or other teaching materials for *The Teacher*? We are always looking for people who are interested in writing reviews for us. Please e-mail us:

office@teacher.pl

for advice and a copy of our guidelines for reviewers. You will need to give your postal address and say what areas of teaching you are most interested in.

Writing for *The Teacher*

Would you like to write for *The Teacher*? We are always interested in new writers and fresh ideas.

For guidelines and advice, e-mail us:

editor@teacher.pl

Visit *The Teacher* website!

The Teacher website is packed with practical tips, advice, resources, information and selected articles. You can submit tips or articles, renew your subscription or simply browse the features.

www.teacher.pl

Nick Bilbrough

Memorizing & Activating the Language

Wrocław, sobota 21 IV 2012

Warszawa, niedziela 22 IV 2012

Super-intensywny dzień z niekwestionowanym ekspertem w dziedzinie wykorzystywania technik pamięciowych i utrwalających, charyzmatycznym trenerem, który w fenomenalny sposób przekazuje swoją ogromną wiedzę, wspierając ją mnóstwem przykładów bardzo praktycznych ćwiczeń i technik. Warsztaty Nicka to absolutnie niepowtarzalna okazja, aby zasmakować tego, co nowe w dziedzinie treningu pamięci i efektywnych powtórek!

Nick Bilbrough to rozchwytywany w świecie ELT metodyk oraz autor bardzo popularnych podręczników metodycznych 'Dialogue Activities' i 'Memory Activities in Language Learning'.

Po raz pierwszy w Polsce – specjalnie dla polskich nauczycieli!

liczba miejsc ograniczona, rejestracja ściśle według kolejności zgłoszeń!

szczegóły programu dnia, biogram trenera i rejestracja on-line na:

www.e-dos.org/eltea/mastersinaction

kontakt: 0601 800 991

Dealing with differences in lower primary

Nina Lauder

Summary

Mixed abilities and mixed levels are something that, as teachers, we have to get used to dealing with. Children come in all shapes and sizes with differing strengths, weaknesses, and goals. They also come from different backgrounds and are motivated in different ways. In this article, we will discuss what we find in class and look at activities and techniques to deal with differences in order to meet the needs of the distinct pupils in our classroom.

Starting Out

What do we find when we walk into a lower primary school classroom? Apart from lots of tables, chairs, and quite often not a lot of space to move around, we find large groups of 'little learners' with a wide variety of idiosyncrasies.

Read through the list, and think of the things that apply to your learning situation:

- Large groups
- Not a lot of space to move
- Short attention spans
- Students who finish tasks very quickly alongside others who take 'forever'
- Students who need a lot of help with every task
- Students who fidget and move around a lot
- Students who feel confident in English alongside others who struggle
- Students with different backgrounds and different support systems at home
- Students with different ages and maturity levels

Nina Lauder

Nina has been teaching at all levels since 1990 and for over ten years has been involved in educational consulting and teacher training. She has given workshops all over Spain and in a number of foreign countries. She has worked on numerous course books and has published various articles. She is one of the authors of *Explorers*, a new course for primary from OUP in Spain and is the current editor for the OUP online magazine for Spanish teachers.

Contact: <http://ninaspain.blogspot.com>

These are, for the most part, situations that many of us who work in primary schools encounter on a regular basis, and they are things that can be seen in classrooms around the world. Considering these circumstances, let's look at some things that we can do to make our lives, and their lives, easier.

DEALING WITH DIFFERENCES

Responsibilities and Participation

Young learners tend to be eager to participate in class. However, young learners also tend to be quite

self-centred and have a huge sense of 'fairness.' When we pick a child to lead the game or clean the blackboard, we often hear sighs and complaints from the rest of the children who say things like, "You always pick her" or "I never get a turn." To deal with this and to make sure that not only the strong, eager students have an opportunity to participate, we can implement different systems and techniques.

Some things we can do to make sure 'everyone gets a turn' are:

- Go down the class list when picking children to lead the game or do an activity
- Give each child a number and then say a random number or pick a number "out of the hat"
- Use rhymes or games like 'One potato, two potato, three potato, four...'
- Write the children's names on slips of paper or popsicle sticks and pick children's names one by one for different tasks

Making sure that everyone gets a chance to participate helps motivation and can also aid in classroom management.

At this age, it is also very useful for children to be given responsibilities. In order to do this fairly, a monthly job chart can be used. In this way, again, at some point during the school year or term, everyone has a turn to do different classroom jobs. Jobs need to be age-appropriate, well explained, and, of course, need to be rotated and assigned in a fair way. Jobs can be added or taken away according to needs. Other jobs might include: *Games Leader, Line Leader, and Music Monitor.*

Here's an example of a job chart:

Job Chart		
Class: _____		
From: _____ to: _____		
Attendance _ J u n e _	Weather _____	Calendar _____
Blackboard _____	Materials _____	Clean up _____
Doors and windows _____	Books _____	Special Helper _____

Adapting Activities and Questions

Adapting activities and questions or using graded material can also be a good way to deal with mixed-level classes. In terms of questions, we can make sure that easier questions are asked to those with less English and that more challenging questions are asked to those who know more (for example, "What colour is Holly's dress?" versus "What do you like doing in the summer?").

Open ended questions or questions where children guess the answer (for example, guess the end of the story or guess what happens next) can also be useful as there is not necessarily a 'right or wrong' answer and, oftentimes, language skills are not the key factor when guessing the correct option.

Flexible targets can also be set. For example, some children might be asked to write five sentences while others only three.

Graded Material

Being aware of slight differences in the material used in lessons can also help cater to 'higher' or 'lower' levels.

Looking at the two examples below, decide which one is more challenging. Why?

A

1 Pomóż Budowi i Holly. Uzupełnij nazwy ubrań pod obrazkami.

a hat a jumper a skirt shoes socks a coat

Co Holly musi na siebie włożyć?

1

a coat

2

shoes

3

a skirt

B

1 Pomóż Budowi i Holly. Wpisz nazwy ubrań pod obrazkami.

a hat a jumper a skirt shoes socks a coat

Co Holly musi na siebie włożyć?

1

a coat

2

3

Source: Treetops, OUP

In example B, the children need to trace over the letters to finish the words, whereas in A, they need to read through a list of words, decide which one is correct, and copy the correct word. This, logically, indicates that A is more challenging than B.

Oftentimes, teachers feel that tracing over letters is 'too easy'. However, it is important to

keep in mind in these early stages of language development that things that are apparently 'simple' for older learners or adults (tracing, copying) can still be quite challenging for 'little ones.' Children at this age are still developing their visual skills and fine motor skills; hence, it is vital for tasks to be attainable and success driven.

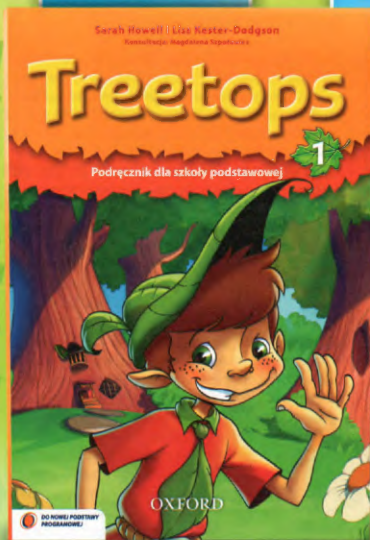
Treetops

Angielski na cztery pory roku

Treetops 1
dla wszystkich pierwszaków

Zeszyt ćwiczeń 1b
Polecamy do klas z przewagą
sześciolatków. Pisanie rozpoczyna
się dopiero w rozdziale 4.

Zeszyt ćwiczeń 1
Polecamy do klas
z przewagą siedmiolatków

Każdy
z zeszytów ćwiczeń
skutecznie
przygotuje dzieci
do pracy w klasie
drugiej.

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

Keep things FUN!

Young learners (and older learners) enjoy playing games, and research has shown that an activity that takes place in a relaxed environment tends to be more meaningful and memorable than those presented in stress provoking or anxiety ridden situations.

Pass the Puppet

Children love being able to touch the class mascot or puppet, so 'Pass the Puppet' can be a nice way to review key vocabulary or language in class. Space providing, children can sit or stand in a circle and gently pass the puppet from one to another. As they pass the puppet, they can sing a song they know from class or the ABC song or, for example, Happy Birthday. At any given point in the song, the teacher can clap and stop the song. The child holding the puppet when the song is stopped can then be asked a question ("What's your name?" "How old are you?") or can be shown a flashcard and asked a question. Again, at this point, teachers can grade and adapt questions according to need.

Roll a Voice

When reviewing flashcards, it is very nice to do things with a 'twist.' In 'Roll a Voice,' write the numbers 1 – 6 on the board. Brainstorm different

moods, speeds, or tones with the class (for example, high voice/low voice; happy/sad...). Roll a dice to pick the 'voice' that will be used; then show a flashcard, and use that voice to say the word.

or example, according to the information above, if a student rolls the number 4, the class says the word on the flashcard slowly. If they roll the number 1, they class says the word in a happy tone. Using voices to review key vocabulary provides variety and, as the same time, meaningful repetition in a fun way.

Reward Box

Brainstorm possible 'rewards' for good behaviour or good results with the class. Write suggestions on the board (watch a DVD, play BINGO, 5 minutes 'free time,' play a game, do a puzzle...). Hand out slips of paper. Students write the idea they like best on the slip of paper. Collect the ideas in the 'reward box,' and keep these ideas in mind for those days when your students deserve a 'special treat.'

Bear in mind that all classes are mixed in one way or another. As teachers, it is important that we figure out as best we can what the differences between students are and try to develop methods to ensure that everyone in class has a chance to learn.

Good luck, and happy teaching!

happy

sad

fast

slow

angry

tired

Podejście coachingowe w szkole językowej (1)

Beata Marciniak

Nie pamiętam już dokładnie, kiedy po raz pierwszy użyłam świadomie wyrażenia „podejście coachingowe” w mojej pracy lektora, ale z pewnością stosowałam je na długo wcześniej zanim potrafiłam je nazwać. Dziś, po 15 latach pracy mam do powiedzenia więcej, niż kiedykolwiek na temat „Jak nauczyć się języka obcego”. Jednocześnie dzięki odkryciu coachingu jako fenomenalnej metody rozwoju osobistego, mam wrażenie, jakbym dopiero się rozpędziała. Tak, jak to bywa w przypadku niemałej ilości osób wykonujących zawód coacha, to coaching odnalazł mnie, ukazując swą porażającą siłę nowych możliwości. Odkryłam, iż zgłębiając kompetencje coachingowe, pracując nad nowym stylem zarządzania swoich słuchaczy, mogę im pomóc w osiągnięciu jeszcze lepszych wyników. Myśli te stały się faktem.

Niniejszy cykl artykułów powstał po to, by w szerszy sposób podzielić się kilkoma moimi odkryciami w obszarze nowego podejścia do słuchacza (ucznia) i samego lektora - wspomnianego już wcześniej podejścia coachingowego, które, jak sądzę, może w dużym stopniu przyczynić się do nowego poziomu motywacji i efektywności nauczania języka obcego. Powstał głównie z myślą o dyrektorach i metodykach szkół językowych oraz samych lektorach języków obcych i ich słuchaczach, niemniej wiele ważnych informacji mogą w niej znaleźć także inni pracownicy oświaty oraz sami coachowie i trenerzy coachingu, którzy odnajdą w niej źródło inspiracji dla możliwości wykorzystania coachingu w innych dziedzinach niż biznes. Celem artykułów jest analiza możliwości wykorzystania podejścia coachingowego w szkole

Beata Marciniak

Beata jest trenerem, dyplomowanym coachem, lektorem, filologiem i stypendystką rządu francuskiego za szczególny wkład w promowanie języka i kultury Francji. Jest autorką m.in. słownika, gramatyki, artykułów coachingowych oraz członkiem Zarządu Stowarzyszenia Promocji Coachingu. Posiada również doświadczenie w międzynarodowej firmie jako Product Manager. Realizuje projekty coachingowe, prowadzi treningi z zakresu motywacji, rozwoju osobistego oraz skutecznych strategii nauczania i uczenia się. W wolnych chwilach czyta, maluje obrazy, organizuje wieczorki kulinarne. Inspirują ją podróże. Od niedawna certyfikowany pletwonurek. Uwielbia Francję, jej dziedzictwo cywilizacyjne i.... sery. Zaprasza do pięknej Prowansji na seminaria i sesje coachingowe. beata.marciniak@gmail.com

językowej, pokazanie przykładowych narzędzi coachingowych i ich możliwa adaptacja na nowym gruncie, a także wykazanie korzyści i zagrożeń wynikających z tego projektu. Warto podkreślić, że jest to nie tylko powód do niniejszej pracy, ale przede wszystkim jest to pojęcie „podejście coachingowe”. W tej chwili temat podejścia coachingowego w szkołach językowych jest pojęciem zupełnie nowym.

Nie istnieją autorytety, na które można byłoby się powołać, a jedyną pozycją książkową zbliżającą ten temat jest książka Ewy Zaremby, po tytule „Superskuteczne metody opanowania języków obcych”¹. Temat należy uznać za obcy w nowoczesnej metodyce nauczania języków obcych. Warto natomiast zauważyć, że istnieją na rynku pomoce dydaktyczne dla chcących wykorzystywać techniki NLP, jak chociażby dwie z nich: „NLP dla nauczycieli”² oraz „NLP w szkole”³. Uznajmy, iż jest kwestią czasu, kiedy powstaną podobne pozycje dotyczące podejścia coachingowego, tak więc niniejszy cykl artykułów może być uznany w swojej kategorii za pionierski projekt.

Artykuły nie są niczym więcej, jak moją mapą mającą pokazać nowe ścieżki nadążające za rozwojem osobistym i pojmowaniem tego, w jaki sposób wydobyć z człowieka to, co najlepsze. Mam nadzieję, jak również liczę na to, że niektórzy będą uważać przedstawiony tu nowy model podejścia coachingowego za użyteczny, a w niedalekiej perspektywie praktykowanie tego typu komunikacji

uznane będzie za normę w edukacji, przyjmując coaching jako ten, który stwarza najlepsze warunki do nauki i rozwoju.

Jeśli o edukacji mowa, z pewnością niektórzy dyrektorzy szkół, metodycy, czy lektorzy/nauczyciele musieli się spotkać z pojęciem „coaching”. W istocie rzeczy coaching z pewnością znajdzie swoje miejsce w oświacie, ponieważ wynika to z potrzeby ciągłego poszukiwania nowych rozwiązań, poprawy działania i osiągania nadprzeciętnych rezultatów.

Może się on sprawdzić w każdym ogniwie: coaching dla kadry zarządzającej szkołą, dla lektorów, dla słuchaczy. Może on przybrać różne formy: indywidualny i zespołowy. Może być też rodzajem superwizji, czyli omawianiem doświadczeń z pracy, albo po prostu odnalezienie swoje miejsce jako nieformalne, wzajemne doskonalenie i nowa forma pracy ze słuchaczami.

W bieżącym artykule znajdują więc Państwo przytoczoną już wyżej definicję coachingu, a także ważne pojęcia w tej dziedzinie.

W następnych częściach zaś przyjrzymy się z jakiego powodu warto wykorzystać siłę coachingu w szkole językowej i jak to zrobić.

1 E. Zaremba, *Superskuteczne strategie opanowania języków obcych*, Helion, Gliwice 2011.

2 R. Churches, R. Terry, *NLP dla nauczycieli*, Helion, Gliwice 2010.

3 R. Terry, R. Churches, *NLP w szkole*, Helion, Gliwice 2009.

Pojęcia ważne dla coachingu

Coaching

Koncepcja coachingu wywodzi się ze świata sportu, a konkretnie – gry w tenisa. Dzisiejsze rozumienie pojęcia coaching sformułował Timothy Gallwey. W swojej książce „Tenis. Wewnętrzna gra.” Zauważył, iż najgroźniejszym przeciwnikiem sportowca jest ten, znajdujący się w jego głowie. Przedstawił również pogląd, że najlepszym sposobem pomocy w osiągnięciu zwycięstw jest zadawanie graczowi odpowiednich pytań, które ułatwią tenisistcie korzystanie z własnych zasobów. W biznesie coaching po raz pierwszy zastosował uczeń Gallweya, Sir John Whitmore – były kierownik rajdowy, biznesmen, psycholog sportu. Coaching uznany został za skuteczną metodę rozwoju osobistego dopiero po powstaniu w 1992 r. Coach University – pierwszej tego typu szkoły.

W tej chwili coaching jest uznawany za jedną z najbardziej efektywnych metod rozwoju, stosowaną na wielu szczeblach różnych organizacji i jedną z najdynamiczniej rozwijających się dziedzin na świecie.

Ludzie nie chcą w dzisiejszych czasach tracić czasu i pieniędzy na nieodpowiadające ich potrzebom szkolenia, lecz chcą w jak najkrótszym czasie rozwinąć swój cały możliwy potencjał prowadzący ich do sukcesów w sferze zawodowej i prywatnej. Coaching im to zapewnia.

Robert Dilts, autorytet NLP i coachingu mówi, iż technika coachingu polega na wydobywaniu mocnych stron ludzi, pomaganiu im w omijaniu osobistych barier i ograniczeń w celu osiągnięcia celu, a także ułatwieniu im bardziej efektywnego funkcjonowania w zespole. Coaching koncentruje się na rozwiązaniu (a nie na poszukiwaniu przyczyn problemów), promując rozwój nowych strategii myślenia i działania.

Coaching, mimo dynamicznego rozwoju na polskim rynku, to wciąż nowe pojęcie. Jest on definiowany w różnoraki sposób. Odpowiedź na pytanie, czym jest coaching, wbrew pozorom, nie jest łatwa. Fakt, iż pod definicjami słowa „coaching” można zawrzeć w zasadzie wszystkie praktyki związane ze wspieraniem, doskonaleniem, a nawet leczeniem (psychoterapią) ludzi powoduje mechanizm, iż każdy może nazwać siebie coachem, bez żadnego formalnego szkolenia lub treningu. Każdy może mówić o swoich kompetencjach coachingowych i twierdzić, że praktykuje coaching, podczas gdy tak naprawdę uprawia mentoring, doradztwo

czy nauczanie. International Coach Federation⁴ proponuje następującą definicję:

„Coaching jest partnerską współpracą z klientami, w prowokującym do myślenia i kreatywnym procesie, który inspirowanie ich do maksymalizacji swojego osobistego i zawodowego potencjału⁵.”

Coach

Coach jest trenerem rozwoju osobistego. Nie musi być ekspertem w branży, dla której pracuje jego klient. Podobnie jak w sporcie – świetny trener nie musi być mistrzem świata. I w jednym i w drugim przypadku najistotniejsze są kompetencje związane z procesami uczenia i komunikacji.

Czego można się spodziewać po coach'u? Poniżej niektóre jego fundamentalne cechy. Tak więc coach:

- ma pozytywne nastawienie i wiarę w sukces klienta.
- w pełni ufa, że klient ma w sobie wszystkie niezbędne zasoby oraz możliwości i jest zdolny do znalezienia najlepszych rozwiązań dla siebie.
- uważa, iż każdy klient jest ok, nikt nie rodzi się „zepsuty” i nikogo nie trzeba naprawiać.
- Wysłucha z uwagą i empatią.
- Skoncentruje się na zaletach i mocnych stronach klienta.
- Pomoże znaleźć najlepsze możliwe rozwiązania.
- Wespierze
- Nie będzie krytykował, oceniał ani doradzał.
- Podniesie wiarę klienta w jego możliwości.
- Dopilnuje, by klient trzymał się wcześniej obranego celu.
- Dopilnuje, by klient realizował swoje postanowienia.

⁴ Największa, ogólnosiwiatowa organizacja zrzeszająca

światowe środowisko certyfikowanych coachów.

⁵ www.icf.org.pl, 20.11.11.

- Pomoże w zrobieniu pierwszego kroku i wdrożeniu planów w życie
- Po prostu będzie zawsze obecny...

Relacja coachingowa

Podróż klienta z coachem trwa od 3 do 6 miesięcy, czasem może trwać nawet dłużej, zależy to od indywidualnych potrzeb osoby coachowanej. Z reguły są to sesje - rozmowy coachingowe trwające około 60 do 90 minut, minimum 2 sesje w miesiącu. Coaching może być prowadzony podczas spotkań bezpośrednich tzw. rozmów coachingowych, przez telefon, skype'a lub w formie coachingu grupowego w trakcie treningów i warsztatów coachingowych stacjonarnych lub telefonicznych.

Podczas tego procesu klient przechodzi głęboką transformację a ideałem jest uzyskanie zmiany postawy. W tym czasie klient pogłębia swoją świadomość, zastanawia się nad wartościami, które decydują o jego życiowych wyborach, dokonuje własnych odkryć, znajduje inne możliwości działań i zaskakujących rozwiązań.

Na pierwszym spotkaniu klient określa swoje priorytety, długo i krótkoterminowe cele do osiągnięcia na cały proces. Na każdym spotkaniu natomiast klient wybiera nad czym chciałby się dzisiaj skupić w drodze do osiągnięcia celów. Coach słucha a jego zadaniem jest zadawanie pytań, które poszerzają horyzonty klienta, inspirują, motywują, pobudzają do działania. Coach pomaga klientowi w przebyciu drogi z punktu A do punktu B. Dzięki takiej strategii, pod koniec relacji coachingowej dochodzi do ukształtowania takiego stanu w życiu klienta, w którym czuje się on spełniony, szczęśliwy, stanu, w którym kocha być.

Rodzaje coachingu

Najpopularniejsze odmiany coachingu to:

- 1 Business coaching (coaching biznesowy) – adresowany do menedżerów, uwzględniający kontekst biznesowy i pracujący nad celami w kontekście firmy.
- 2 Executive coaching – dedykowany wyższej kadry menedżerskiej.
- 3 Career coaching – (coaching zawodowy) – związany z określeniem celów w kontekście rozwoju kariery zawodowej, np. zmianą pracy, ścieżką kariery etc.
- 4 Life coaching (coaching życiowy) – koncentrujący się na rozwoju i zmianach w życiu prywatnym, osiągnięciem równowagi między życiem zawodowym i osobistym.
- 5 Team coaching (coaching zespołowy) – mający na celu wsparcie członków zespołów projektowych i zarządzających w firmach.

Coaching a szkoła językowa

Dysharmonie potwierdzające konieczność strategii coachingowych w szkole językowej.

Wielu specjalistów, lektorów i samych słuchaczy zadaje sobie często pytanie co tak naprawdę determinuje sukces w nauce języka obcego albo jego brak? Najczęstsze wnioski dotyczące braku sukcesu zestawiono poniżej:

- Brak zdefiniowanego, bądź realnie zdefiniowanego celu. Słuchacze nie wiedzą po co się uczą, nie zdefiniowali sobie celu swojego projektu, a nie widząc go, tracą sens i wolę walki. Czasami skupiają się oni na tym dlaczego się uczą a nie po co. Oto przykłady odpowiedzi słuchaczy odpowiadających na zasadnicze pytanie „Po co im znajomość tego języka?":
 - Wypada w dzisiejszych czasach znać jakiś język obcy.
 - Mam kontakty zawodowe z Francuzami.
 - Poznałam przystojnego Francuza na wakacjach.
 - Byłam na wakacjach w Italii i bardzo mi się spodobało,
 - Podobą mi się język francuski.
 - Włoski jest łatwy.
 - Chcę zdać certyfikat.
 - Co za dziwne pytanie, przecież każdy MUSI znać angielski.
 - Rodzice mi kazali.
 - Chciałbym czytać literaturę filozoficzną w oryginale.
 - Pracodawca mnie wysłał.
 - Jak byłem we Francji, to tam nikt nie mówił po angielsku, nawet lekarz.
 - Często jeżdżę na narty do Włoch.
 - Nie wiem po co, może trochę na przekór, żeby zobaczyć czy mi się uda.

Jak widać z tego zestawienia, nad poprawnie sformułowanymi celami należałoby popracować. Niejednokrotnie w literaturze dotyczącej rozwoju osobistego udowodniano tezę, iż umiejętność wyznaczania celów i opracowywania planów ich realizacji jest podstawą sukcesu. Każdy, kto ma jasno sformułowane cele i pracuje nad ich realizacją, z pewnością będzie skuteczniejszy od tego, który nawet nie potrafił sobie tego celu poprawnie określić.

- Jednoczesne prowadzenie przez słuchaczy wielu projektów: w pracy, na studiach, w domu (zajmują się domem, dzieckiem, chodzą na siłownię, kurs hiszpańskiego, zdają egzaminy, przygotowują projekty). W związku z tym nie potrafią zarządzić sobą w czasie, są zmęczeni, brakuje im konsekwencji w dążeniu do celu. Rezultatem są mierne wyniki we wszystkim.

- Brak umiejętności priorytetyzacji, umiejętności mówienia „nie” sprawom mniej ważnym.
- Brak wiedzy jak się uczyć, jakie są osobiste preferencje uczenia się, słowem jak użyć strategii skutecznej nauki i nauczyć się więcej w krótszym czasie?
- Demotywacja jako rezultat braku sukcesu. Chęć dotarcia do celu za wszelką cenę, poza granice własnych możliwości, na przykład nauczanie się mówić płynnie w miesiąc. Poziom motywacji, jak i tendencji do szybkiego zniechęcania się, wynika u niektórych z wielu życiowych doświadczeń i nie da się od razu tego zmienić.
- Brak świadomości prawa do błędów i konieczności ich popełniania. Sluchacze traktują popełnianie błędów jako porażkę, na którą nie są przygotowani. Obwiniają się za nią i trudno im się podnieść. Pokutuje tu najczęściej traktowanie siebie jako perfekcyjnych i skupianie się na nieomyślności.
- Przekonania ograniczające typu „Francuski jest jednak trudny”, „Jestem antytalentem językowym”. Nie ma przekonań dobrych, czy złych. Te natomiast są bardzo ograniczające.

Pełna świadomość powyższych słabości pozwoli menedżerom zmienić paradygmaty zarządzania szkołą językową, poprawić swoje zdolności kierownicze, a lektorom przyjrzeć się głębiej praktycznym strategiom coachingowym, które będą mogli wykorzystać w swojej pracy zawodowej i życiu osobistym. Z pewnością będą mogli oni w ten sposób poprawić swój warsztat pracy, a na głębszym

poziomie, jedni i drudzy będą mieli możliwość zmiany swojego zachowania i nastawienia oraz poprawy swoich relacji z innymi ludźmi i zmiany na lepsze całego swojego życia.

Podejście coachingowe jako środek rozwoju w szkole językowej

Wspomniana we wstępie obecność coachingu w organizacjach biznesowych, nie wydaje się przypadkowa. Firmy dostrzegły w coachingu wartość nie tylko jako narzędzia naprawczego, ale także rozwojowego. Z pewnością nie odniósłby on sukcesu na tej płaszczyźnie, gdyby nie wymieniły wyniki w postaci wskaźników zwrotu z inwestycji. Konsekwentnie stosowany coaching przynosi wielorakie, pozytywne zmiany, które z pewnością mogłyby być również zauważalne w placówce oświatowej jaką jest szkoła językowa. Najczęściej wymieniane efekty coachingu omawia E. Mukoid w artykule „Coaching w praktyce nauczyciela akademickiego”⁶. Oto one:

- Coaching buduje szacunek. W przypadku szkoły językowej byłby to szacunek kadry menedżerskiej do lektorów, lektorów do słuchaczy i vice versa.
- Coaching buduje odpowiedzialność. Sluchacz byłby zatem świadomie odpowiedzialny za realizację własnych celów i ich realizacji, lektor byłby odpowiedzialny za pomoc słuchaczowi w realizacji jego celów (a nie odpowiedzialny za cele słuchacza), menedżer stałby się bardziej odpowiedzialny na przykład za stworzenie kultury organizacyjnej placówki.
- Coaching buduje dobrą komunikację. Dobra komunikacja jest tutaj rozumiana jako komunikacja skuteczna a zarazem przyjazna, rozumiejąca, konstruktywna, satysfakcjonująca, kreująca pozytywne relacje i odkrywająca nowe, interesujące możliwości.
- Coaching buduje umiejętność uczenia się. Nikogo nie trzeba przekonywać, jak bardzo ważny jest to czynnik dla szkoły językowej.
- Coaching buduje poczucie sensu. Poczucie sensu jako wartość spowoduje poczucie spokoju, optymizm i radość. W związku z powyższym, pytanie czy potrzeba jeszcze czegoś do zbudowania atmosfery motywacji, może pozostać pytaniem retorycznym.

Wobec powyższego, podejście coachingowe, jako ścieżka rozwoju osobistego, dzięki

6 M. Kulakowski, (red.), *Harmonia w życiu prywatnym i w biznesie*, Zacharek Dom Wydawniczy Sp.k, Warszawa 2011, s. 38-39.

ukierunkowanemu szkoleniu językowemu szybko, znacząco i trwale poprawi efektywność w nauczaniu i uczeniu się, wpływając przy tym prawdopodobnie na życie osobiste i zawodowe. Celem owego podejścia jest to, by zarówno lektor, jak i słuchacz rozwinęli cały swój potencjał – tak, jak go sobie sami zdefiniowali. Wpłynię to głęboko na wewnętrzną motywację, według niektórych – pierwszy czynnik determinujący sukces w nauce, a co za tym idzie - zadowolenie klienta, co dla szkół językowych oznacza korzyści finansowe. Szkoły językowe, jak każda firma pragną mieć również zadowolonych, zmotywowanych pracowników, którzy swoją dobrą energią i zaangażowaniem przekładają będą na słuchacza. Szkoły językowe w dzisiejszych czasach powinny zdać sobie sprawę ze specyfiki nowego, bardziej wymagającego klienta i pracownika. Wynika to z paru czynników,

na które w „Rewolucji w uczeniu” zwraca uwagę G. Dryden.⁷:

- „Przeżywamy obecnie rewolucję, która zmienia sposób naszego życia, porozumiewania się, myślenia i osiągania dobrobytu.
- Po raz pierwszy w dziejach niemal wszystko jest możliwe.
- Rola nauczyciela przestaje polegać głównie na dostarczaniu informacji, skoro każdy uczeń ma nieograniczony do nich dostęp.
- Chcemy uczyć się szybciej i efektywniej.
- Chcemy umieć komunikować się natychmiast.
- Każda firma stanie się firmą „edukacyjną” lub przegra na rynku (D. Tapscott).
- Tworzy się właśnie społeczeństwo ludzi uczących się przez całe życie.”

I jedno warte wypuklenia: nauczyciel staje się „menedżerem nauczania”, a uczeń klientem.

W związku z powyższym, oprócz wspomnianego tu podejścia coachingowego w stosunku do słuchacza, można mieć do czynienia ze świadomym procesem coachingowym dla lektorów. Dzisiaj wydaje się, że zajmując się jedną dziedziną wystarczy się w niej wyspecjalizować, a inna wiedza jest zbędna. Idąc śladami M. Kamińskiego, cenne jest jego spostrzeżenie, że nawet wiedza o feng shui przydała mu się w drodze na biegun. Feng shui polega na dążeniu do harmonii, odkrywaniu roli szczegółów, które wydają się bez znaczenia, a mogą mieć wpływ na nasz nastrój. Co z feng shui Marek Kamiński przeniósł do

dziedziny ekstremalnych wypraw? „Choćby analizę sytuacji, umiejętność dostrzegania ukrytych stron danej struktury”.⁸

Warto doprecyzować w tym miejscu, iż nie chodzi o to, by lektor stał się nagle coachem, a zajęcia językowe – coachingiem. Chodzi o zachowanie pewnych proporcji, określenie pewnego poziomu wiedzy, który jest potrzebny. Idąc za daleko, łatwo pomylić właściwy podmiot przedmiotu z szkołą językową, którym jest nauka języka obcego. Stąd między

7 G. Dryden, J. Vos, *Rewolucja w uczeniu, Zysk i S-ka, Poznań, 2003, s. 35-82.*

8 M. Kamiński, *Wyprawa, Instytut Marka Kamińskiego, Gdańsk 2011.*

innymi zaproponowane przeze mnie sformułowanie podejścia coachingowego w nauczaniu języka obcego, a nie „coachingu językowego”.

Podkreślić należy, iż prawdziwy lektor nigdy nie będzie tylko i wyłącznie coachem. Może natomiast stosować niektóre narzędzia podejścia coachingowego by podnieść swoją skuteczność. Podobnie menedżer szkoły językowej nie będzie tylko i wyłącznie coachem dla swoich pracowników, ale może analogicznie podnieść swoją skuteczność zarządzania dzięki strategiom coachingowym.

E. Mukoid⁹ opracowała tak zwany Dodekalog – 12 przykazań wykładowcy akademickiego, który warto w tym miejscu zaadoptować na potrzeby niniejszej pracy. Nawet, jeśli wzbudzą one sprzeciw i dyskusję – spełnią swoją rolę jako zaczyn zmiany. Tylko praktyka może dowiedzieć czy dana propozycja jest wartościowa czy należy ją zanegować. Poniżej przedstawiono 12 przykazań dla lektora, mogących stanowić katalizator zmian w szkole językowej. W zestawieniu poniżej zamieniono słowa: „student” na „słuchacz”.

- 1 Słuchacz jest Twoim klientem. Należy mu się szacunek, zrozumienie i zaspokojenie jego słusznym oczekiwań.
- 2 Aby dobrze je zaspokoić, musisz je poznać. Pytaj o nie. Pytaj o cele, wartości, sensy. Sprowokuj jego pytania.
- 3 Bycie słuchaczem szkoły językowej, to sytuacja przejściowa i będąca środkiem do celu, a nie celem w sobie. Traktuj więc swoje nauczanie jako środek. Jaki jest cel? Pomóż słuchaczowi go wyznaczyć.
- 4 Słuchacz ma zasoby, o których nie wiesz. Respektuj je. Pomóż mu z nich skorzystać.
- 5 Nauka języka obcego to czas rozwoju. Niech Twoje nauczanie stymuluje go, a nie hamuje.
- 6 Twój klient – słuchacz jest istotą ludzką.

9 M. Kutakowski, *Ibidem*, s. 44-45.

Ma swoje osobiste cele, preferencje, uwarunkowania. Uwzględniaj je. Wbrew nim niczego nie osiągniesz.

- 7 Pomóż słuchaczowi odkryć znaczenie i wartość wiedzy, którą się z nim dzielisz. W tym celu także Ty sam powinienes znać jej znaczenie i sens. Wspólnie starajcie się je odkryć.
- 8 Pomóż słuchaczowi wypracować własną, świadomą i odpowiedzialną postawę w stosunku do wiedzy, którą się z nim dzielisz. Wtedy będzie mógł skorzystać z niej w sposób, który będzie najbardziej odpowiedni, a którego Ty nie jesteś w stanie przewidzieć.
- 9 Docta ignorantia – pozwól sobie na niewiedzę. Weź w nawias to wszystko, co sądzisz, że wiesz i umiesz. Wtedy dopiero będziesz otwarty na to, co mogą dać Ci inni, a także ci, których przyzwyczaiłeś się uważać za ignorantów – na ich mądrość.
- 10 Zanim zaczniesz egzaminować, zastanów się czy kompetencje, które będziesz egzekwować, są naprawdę ważne. Dlaczego ważne jest, by słuchacz je posiadał? Podziel się z nimi tymi przemysleniami. Pozwól mu wyrazić jego zdanie. Posłuchaj jego pytań. Odpowiedz na nie, jeśli potrafisz. Przemysli je.
- 11 Zanim wystawisz ocenę, zastanów się, jakie jest jej przeznaczenie. Jakie zadanie ma spełnić wobec słuchacza? Jakie jest jej znaczenie dla Ciebie samego?
- 12 Pamiętaj, jaka jest Twoja misja: czy zmuszenie słuchacza do zapamiętania zbędnego słownictwa, czy też dostarczenie mu wartościowych zasobów i wsparcie go w wartościowym ich wykorzystaniu?

Powyższa propozycja według jej autorki nie jest więc coachingiem, lecz próbą zarysowania modelu nauczyciela akademickiego – coacha (na potrzeby niniejszej pracy – lektora – coacha), tak jak istnieje model menedżera – coacha w biznesie.

Powracając do kluczowego pytania po co łączyć coaching z nauczaniem dodam jeszcze jedną myśl M. Kamińskiego z jego książki „Wyprawa”: „Droga może być równie ważna jak cel”.¹⁰ Jeśli na drodze do osiągnięcia celu językowego, możemy dowiedzieć się czegoś o sobie i zrobić coś z tym, niech będzie to wartością dodaną. Niech ważny będzie każdy kilometr trasy.

Fragmenty artykułu ukazały się w publikacji Akademii Leona Koźmińskiego w publikacji „Coaching jako wskaźnik zmian paradygmatów w zarządzaniu” pod tytułem „Coaching jako wskaźnik zmian paradygmatów w nauczaniu języków obcych”, wyd. Politeks sp. z o.o., Warszawa, 2012.

10 M. Kamiński, *Ibidem*, Gdańsk 2011, s. 43.

Charles Dickens 200 Years (4/12)

Magdalena Fijałkowska

Charles John Huffam Dickens was born on the 7th of February 1812 and died on the 9th of June 1870 at the age of 58. He was one of the most famous and prolific novelists of the Victorian period. Many of his books were published serially in magazines, which explains the frequent suspense effect at the end of individual chapters. Charles Dickens has been respected worldwide as a writer for his concern for the poor, unique characters he created, and for his sense of humour. In 2012, we are celebrating the 200th anniversary of his birthday.

Did you know that...

- Charles Dickens and Edgar Allan Poe were close friends?
- In 1846, Dickens co-founded Urania Cottage, a home for the **redemption of "fallen" women, where accepted candidates could learn skills, often domestic, and re-integrate into society?**
- Dickens was **keenly interested in the paranormal?** He was an **advocate of hypnotism and attempted to use it to cure his wife and children of ailments.**
- Dickens kept a pet **raven named Grip, which he had stuffed when it died in 1841?**
- He was an **obsessive compulsive, reportedly always re-arranging his hotel furniture and having to sleep with his head pointing north?**

Did you know that...

- During Queen Victoria's reign, towns and cities got **pipéd water, gas, and, by the end of the century, electricity?**
- It was in the Victorian times that Thomas Edison invented the electric light-bulb, Lewis Carroll wrote *Alice in the Wonderland*, and Alexander Bell invented the telephone?
- Many **households had a servant or servants** – 2 million servants were recorded in 1891?

Magda Fijałkowska

Magda dreamed of becoming an English teacher when she was a child, and so she did. When she grew up, she worked with International House Kraków, UEC-Bell in Warsaw, Eurocentres, Macmillan and Pearson Longman publishing houses, and Stafford House in the UK. Since 2007, she's been running NaukaBezGranicy, offering schools multicultural workshops and theatre shows performed in English. Check out www.naukabezgranicy.pl to find out more.

- In 1837, most people lived in villages and worked on the land; by 1901, most lived in towns and worked in offices, shops, and factories?
- Typical characteristics of Victorian houses are **bay windows** (they stick out), iron railings, **stained glass** in doorways and windows, and **sash windows** (they open by sliding the window up)?
- Seaside holidays became popular?

Ex.1. Speaking

Discuss the following questions in pairs or groups of three.

- 1 Does spending money make you happy?
- 2 Do you enjoy doing things for other people?
- 3 Why do people try not to cry in public?
- 4 Can a too comfortable life be a source of problems?
- 5 Do people have complete control over their lives?
- 6 Who has best manners? The French, English, American, Russian, or Polish?
- 7 When do people feel ashamed?
- 8 What makes people happy?

Ex.2. Vocabulary

Read the quotations in the next exercise, and match the words in bold with the following definitions:

- 1 Embarrassed
- 2 Too much of something
- 3 Spots
- 4 To make less heavy/lighter

- 5 To gain control
- 6 Something very heavy
- 7 Something unpleasant
- 8 To happen
- 9 To control or make smaller
- 10 To think
- 11 To ruin
- 12 To ruin or spend in a useless way
- 13 To make out of metal
- 14 Money we earn
- 15 Money we spend

Ex.3. Reading Comprehension

Read the quotations below, and discuss their possible interpretations with a partner.

- 1 Accidents will **occur** in the best regulated families.
- 2 I do not know the American gentleman, god forgive me for putting two such words together.
- 3 Minds, like bodies, will often fall into a **pimpled**, ill-conditioned state from mere **excess** of comfort.
- 4 No one is useless in this world who **lightens the burdens** of another.

- 5 **Reflect** on your present blessings, of which every man has many; not on your past **misfortunes**, of which all men have some.
- 6 **Subdue** your appetites, my dears, and you've **conquered** human nature.
- 7 Train up a fig tree in the way it should go, and when you are old sit under the shade of it.
- 8 We need never be **ashamed** of our tears.
- 9 A day **wasted** on others is not wasted on one's self.
- 10 A loving heart is the truest wisdom.
- 11 Annual **income** twenty pounds, annual **expenditure** nineteen six, result happiness.
- 12 I only ask to be free. The butterflies are free.
- 13 There is a wisdom of the head, and... a wisdom of the heart.
- 14 The pain of parting is nothing to the joy of meeting again.
- 15 We **forge the chains we wear in life**

Ex.4. Writing

In pairs, write a short dialogue including one of the quotations above. Act it out in front of your classmates. If needed, explain who's who in your scene, before acting it out.

Charles Dickens' Novels

The Posthumous Papers of the Pickwick Club
The Adventures of Oliver Twist
The Life and Adventures of Nicholas Nickleby
The Old Curiosity Shop
Barnaby Rudge: A Tale of the Riots of 'Eighty
A Christmas Carol
The Chimes
The Cricket on the Hearth
The Battle of Life
The Haunted Man and the Ghost's Bargain
The Life and Adventures of Martin Chuzzlewit
Dombey and Son
David Copperfield
Bleak House
Hard Times: For These Times
Little Dorrit
A Tale of Two Cities
Great Expectations
Our Mutual Friend
The Mystery of Edwin Drood

QUALITY MANAGEMENT SYSTEM
ISO 9001:2008

PRZEDSIĘBIORSTWO POLIGRAFICZNE
ragus
 T. RAGUS, M. RAGUS

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych składamy najserdeczniejsze życzenia naszym obecnym i przyszłym Klientom oraz czytelnikom magazynu *The Teacher* dużo zdrowia, radości, smacznego jajka, mnóstwo wiosennego optymizmu oraz samych sukcesów...

Sprawdź naszą wiosenną ofertę...

www.ragus.pl

tel. 25 / 740 50 05 fax 25 / 740 50 06
 e-mail: drukarnia@ragus.pl

Drukujemy na papierze od 60 g/m² do 400 g/m² w formacie od A3 do B1+

SPECJALIZUJEMY SIĘ W PEŁNOKOLOROWYM DRUKU OFFSETOWYM NA MASZYNACH ARKUSZOWYCH

What the HECK are ya' talkin' about?

Michael Gaylord

If your friend asked you, „Could you come over to my bachelor pad on the weekend and help me to repair the eavestroughs and to move my dresser?“, what would be your first impression? If you read this question and weren't quite certain what some of the words meant, or you found fault with the expression „on the weekend,“ don't worry: you're not going *insane*; nor are you *mad*. You've simply formed the bulk of your English vocabulary in Europe and perhaps, more specifically, in the U.K. However, if you've *caught* a lot of *movies* from, or in, the United States, you may have recognized some of these otherwise strange terms. You're probably aware of some of the basic differences between American and British English; perhaps, you've even wondered about the extent to which you should be able to delineate between the two in order to be fully fluent in English. Well, being from a linguistic background that is often seen as being a combination of, or a compromise between, American and British English (that is, I'm Canadian), I can tell you that

Michael Gaylord

Michael, who hails from Canada, is an author, illustrator, and want-to-be political scientist who lives in Warsaw. In the past, he wrote for Our Canada magazine as well as for some not-well-known university newspapers in Canada. He teaches English in his spare time and works on his watercolour paintings.

the issue is not as simple or, perhaps, paradoxically, as vitally *important* for assessing English fluency, as you may have been led to believe. Nevertheless, an exploration of some of the differences between American and British English can be an eye-opening and fun exercise.

The common refrain in most English-learning circles is that “continental” English and speakers (that’s us in Poland) are speaking, and learning, British English; we might take this a step further and even venture to say that it is more accurate as well as reflective of attaining “high” fluency in the English language if we have honed the finer points of our speech and writing under the guidance of the Union Jack. However, an examination of the differences between U.S. and British vocabulary, grammar, spelling, and colloquialisms reveals that both languages can be useful in assessing one’s fluency. Also, we might say that the differences between the two languages are relatively minimal, at least to the point where “mixing” the two (at least in speech) will not cause erosion or corruption of one’s language skills (although, later in this paper, I will make a case for maintaining consistency of style in *writing* English). Furthermore, although the two may not always be mutually exchangeable, they are mutually compatible. Finally, we have to consider that variations in spoken and written English are not limited to these two nationalities. In fact, the many borrowings, inventions, and

compromises within and between the “Englishes” of a number of other countries reveal that being aware of some of these differences can be both interesting and useful, even if your travel plans consist of going no further than the local *movie theatre*.

So, sit back on the *chesterfield*, grab your bag of *chips*, and enjoy this *tour*.

First of all, let’s consider some differences in spelling. You probably already know the most recognizable differences, those involving converting “ou” in British spelling to “o” in American spelling; for example, in British spelling, *colour* becomes *color* in American spelling; *favourite* becomes *favorite*; *bounty hunter* becomes “former-Iraq-War-Vet-Who-Couldn’t-Find-a-Real-Job.” Another difference - and this one is more complex - is the change from “ise” (in British) to “ize” (in American). This is quite obvious in words such as “subsidize” and “realize,” but did you know that “compromise” (ending in “ise”) is an American as well as British version? As for “plastic-surgerize,” well, that is uniquely American. Earlier, I mentioned some differences that are worth exploring among English language characteristics in other countries. In Canada, most often, British spelling is used with the “or” rule but American with the “ize” practice. In Australia, generally, British spelling is used, but

Given my background in Canada, I'd like to expand upon some Canadian vocabulary that I've noticed is not used in most other English-speaking countries, including in continental Europe. In Canada, if you were a single man, you would return to your *bachelor apartment* (or pad), if you were a single woman, to your *bachelorette apartment*. It is, perhaps, an ironic reflection on our society that we do not say *bachelorette pad* (the implication being that women are less likely to be leading a "swinging" lifestyle). Also in Canada, people who wish to withdraw money from an ATM look for a *bank machine*, and those who want to go for a run will wear their *runners* (not their trainers). Although Canadian is, lexically, closer to American, very

both forms are accepted. In South Africa, you'll find most consistently British spelling in all fields. The point here is that both forms are usually universally accepted in published material but that in such formal writing, one should be consistent in terms of their use of one version or the other throughout one written document.

Now, we'll consider some differences in vocabulary. Let's try to skim quickly over some of the most well-known differences, such as *truck* (USA) for *lorry* (British) and "couch" for "sofa," and explore some perhaps less well-known alternatives: did you know that *anti-clockwise* in Britain becomes *counter-clockwise* in Canada, the USA, and in Australia? Or that in the United States, you would go to *the movies* and not to *the cinema*? In South Africa, you would be going to the *bioscope* to see a film. Alternatively, in Canada and in India, you would be going to *the movie theatre*. However, for those of us familiar with Indian cinema, we might prefer to say - if we were in India - that, in fact, we were going to *the suffering chamber*.

few Americans will speak of wearing a *toque* on their head in cold weather (unless they live in the lower mid-western states).

Many vocabulary changes are made with respect to the names of foods. If you are hungry for some *crisps*, in the United States and Canada, you would say that you wanted some *chips*. However, in Britain, *chips* would mean *french fries* in the U.S. Perhaps, you'd like to try a *cookie* (and not a *biscuit*?) or some *eggplant* (and not *aubergine*)? But, then again, if you're in Britain, perhaps you'd like to skip the food altogether and go straight for an ale. If you're in South Africa and you are referred to as a *bagel*, that doesn't mean that your friend wants to eat you for breakfast. Instead, he's claiming that you are an overly groomed and materialistic young man. Do you know what a *Nanaimo bar* is? Have you ever had a *Beaver Tail* while skating on the Rideau Canal in Ottawa? (The latter is a sweet, flat sugar-coated pastry shaped

like the tail of a beaver; the former is a thick wafer covered in custard and dark chocolate.)

Some of the most interesting variations between English terms are found among colloquial phrases. For instance, you might say "Cheers" to your friend as a substitute for "Good bye" if you are English. However, in North America or India, this would seldom be the case, where "See you later," "Bye bye," or even "Adios, Amigo(s)" and "Chow" are much more frequently used. When meeting someone for the first time, you've probably heard the familiar, "How are you doing?" (in North America or in Britain), and this is actually shortened to "How ya' doin'?" or even "How ya' ben?" in Canada and the United States and to "How ya?" in Australia. In African American and Afro Canadian circles, it's not uncommon to hear "Wha's up?" and "Yo, Bro" among people who are encountering each other. Similar categorizations for "That's OK, no worries" (British) are "No prob" or "No sweat" (USA and Canada) and "S.O.K." or "S'Cool" among Afro Canadians. Of course, there are many idioms that we could explore here that differ depending on the country, but by and large, the similarities and constancy among these are greater than the differences. In my experience, some of the most memorable idioms have actually occurred as a result of misunderstandings or mistakes when using them: During my first year of teaching English abroad, I remember that one of my students asked me to explain what, for him, was an oddity in the idiom "(One struggles) to make ends meet."¹ "Why," he asked me, "are people who are struggling trying (to get) to make meat? Do you mean to imply that they aren't wealthy enough to afford this type of 'ends' meat, so instead,

they are only buying vegetables and bread?" We could even use this topic of idioms to stress the similarities or uniformity among one type of idiom, that of the simile. Did you know that many comparative similes, such as "as hungry as a wolf" or "as fast as a cheetah," or "as sly as a fox" use the exact same animal as a point of reference not only across English speaking countries but across Indo-European languages? For example, in Poland, we say "tak głodny jak wilk" and "tak szybki jak gepard," and "tak chytry jak lis."

So, if you find yourself a bit overwhelmed in keeping track of the aforementioned variations among "international Englishes," don't get your feathers ruffled! A general observation here is that we can take any underlining of these international variations "with a grain of salt." In other words, as the world becomes more interconnected, English speakers are becoming increasingly aware of each other's idiosyncrasies and more likely to use the forms interchangeably. As that happens, our differences may disappear in the blink of an eye.

References:

- Oxford English Dictionary (online), www.oxforddictionary.com, retrieved from website by the author, January, 2012.
- About English website, www.esl.about.com/od/html, retrieved from website by this author, January, 2012.
- Conversations with Native English Speaker teacher, Raymond Clarke (from Australia).
- Website, www.financialexpress.com/news/world-cinemas-comes, references on Indian film.
- Website, <http://www.southafrica.info/travel/advice/saenglish.htm>, retrieved by the author January, 2012.

Linguboty – charakterystyka i zastosowania

Patrycja Grudzień-Dubiel

University of Warsaw (Poland), patrycjagrudzien@wp.pl

1 Wstęp

W dzisiejszych czasach kiedy nieustannie konkurują ze sobą kolejne technologie, komputery stanowią nieodzowny element naszej rzeczywistości. Jedną z dziedzin naszego życia, która również została już po części skomputeryzowana jest nauczanie i uczenie się. Zarówno nauczyciele jak i uczniowie wykorzystują w swoich warsztatach komputery, a co za tym idzie, również Internet. Ciągłe doskonalenie swoich umiejętności jak i zasobów sprzętowych stało się już niemal automatycznym i powszechnym działaniem. Jednym z innowacyjnych rozwiązań opartych na komputerze i zasobach internetowych

Patrycja Grudzień-Dubiel

Doktorantka na wydziale filologii angielskiej Uniwersytetu Warszawskiego ze specjalizacją wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu. Nauczycielka języka angielskiego z ośmioletnim stażem. Jej doświadczenie obejmuje pracę

z dziećmi, młodzieżą gimnazjalną i licealną oraz z osobami dorosłymi.

jest lingubot, który między innymi może być wykorzystywany w dydaktyce języków obcych. Lingubot jest wirtualną postacią komunikującą się ze swoimi rozmówcami za pośrednictwem komputera oraz internetu w niemalże każdym języku. Linguboty są najczęściej spotykane na stronach internetowych, w komunikatorach, e-mailach, na forach internetowych oraz w telefonicznych połączeniach internetowych. Innymi słowy, lingubot jest programem, który potrafi prowadzić pisemną lub głosową konwersację z użytkownikami sieci. Istnieje wiele zastosowań lingubotów, a możliwości wykorzystania ich do różnych celów są praktycznie nieograniczone, więc dlaczego nie stosować ich do celów edukacyjnych? Niniejszy artykuł ma zatem na celu:

- przedstawienie technologii lingubotów oraz ich zastosowań,
- wskazanie możliwości zastosowania lingubotów jako asystentów w nauczaniu języków obcych,
- analizę przydatności lingubotów w nauczaniu języków obcych przez Internet,
- udostępnienie wskazówek jak stworzyć swojego osobistego lingubota.

2 Definicja lingubota

Lingubot jest wirtualnym, interaktywnym asystentem. Ten wirtualny rozmówca jest zaprojektowany w ten sposób, aby symulować inteligentną konwersację z użytkownikami internetu przez kanały audiowizualne lub jedynie poprzez przekazy tekstowe. Można odnieść wrażenie że linguboty samodzielnie interpretują i inteligentnie przetwarzają ludzkie wypowiedzi, jednakże w rzeczywistości większość z nich po prostu szuka słów kluczowych i najbardziej pasujących wzorów wypowiedzi w swojej bazie danych by na ich podstawie sformułować odpowiedź. Linguboty różnią się od siebie pod wieloma względami, nie mniej jednak posiadają jedną wspólną cechę – swojego twórcę. Zawsze istnieje ktoś, kto jest odpowiedzialny za stworzenie i opublikowanie danego lingubota w sieci.

Istnieje wiele określeń na linguboty. Erwin van Lun, futurysta i analityk współczesnych trendów, zebrał ponad sto synonimów tego słowa. Jednakże ich nazwa, implikuje, że technologia ta plasuje się na pograniczu dziedzin nauki takich jak informatyka, lingwistyka, automatyka i sztuczna inteligencja.

chat boty

chatterboty

boty

wirtualni rozmówcy

wirtualni asystenci

wirtualne postacie

Rysunek 1. Inne nazwy lingubotów (Źródło: Opracowanie własne)

Rysunek 2. Zastosowania lingobotów (Źródło: Opracowanie własne)

Chatterbot może posiadać reprezentację graficzną w postaci awatara, animowanego przedstawiciela, który może komunikować się z użytkownikami tylko za pomocą wpisywanych informacji lub zawierać technologię syntezy i analizy mowy.

Zastosowania lingobotów są praktycznie niewyczerpalne. Jednakże, ich najpopularniejsze możliwości są wykorzystywane w obsłudze klienta, handlu oraz przemyśle gier komputerowych. Istnieją trzy różne rodzaje botów w zależności od ich lokalizacji bazowej: boty zlokalizowane na serwerach dostępne poprzez strony internetowe, chat boty z możliwością pobrania ich i zapisania na osobistym komputerze oraz lingoboty dostępne na forach internetowych i czatach.

3 Historia lingobotów

Prace nad chatterbotami i związaną z nimi sztuczną inteligencją zostały zainspirowane w latach pięćdziesiątych przez Alana Turinga. Turing, genialny brytyjski matematyk w swoim artykule na temat komputerów i inteligencji „Computing Machinery and Intelligence” z 1950 roku zadał pytanie „Czy maszyny potrafią myśleć?” Odpowiedź jaką udzielił była niewątpliwie pozytywna biorąc pod uwagę

ogromną pasję autora w zakresie rozwoju sztucznej inteligencji. Nie mniej jednak, podstawowym pytaniem było jak stwierdzić czy maszyny potrafią myśleć. Najprostszym rozwiązaniem według Alana Turinga było sprawdzenie czy komputer może odpowiadać na pytania w sposób nieodróżniający się od odpowiedzi człowieka. W takiej sytuacji można by stwierdzić, że maszyna jest w stanie myśleć. Powyższe zagadnienia wpisują się w zakres przetwarzania języka naturalnego i lingwistyki komputerowej.

3.1 Test Turinga

Test opracowany przez Turinga jest propozycją ewaluacji zdolności maszyn do prezentowania inteligencji. Procedura testu opiera się na konwersacji sędziego (człowieka) z komputerem. Każdy sędzia jest odizolowany od innych osób by zapewnić pełny obiektywizm oceny. Jeśli sędzia nie jest w stanie wiarygodnie rozróżnić maszyny od człowieka, orzeka się o wygranej tego chatbota oraz o jego umiejętności rozumienia i myślenia. Nagroda Loebnera jest nagrodą za pracę nad sztuczną inteligencją (AI). Pierwszy konkurs został zorganizowany przez Hugh'a Loebnera oraz Instytut Psychologii w Cambridge. Główną nagrodą jest

100 000 USD oraz złoty medal, który zostanie wręczony twórcom chat bota, którego odpowiedzi żaden sędzia nie będzie w stanie odróżnić ludzkich wypowiedzi. W 2010 roku XX edycja konkursu odbędzie się 23 października w Los Angeles. Nagrodą w tegorocznym konkursie jest w sumie \$ 5000, którą otrzyma czterech finalistów:

③. ② Pierwsze chat boty

Za jednego z pierwszych chatbotów uważa się program symulujący psychoanalitika zwanego ELIZA stworzony w 1966 przez Josepha Weizenbauma. ELIZA rozpoznaje strukturę zdania i znalazłszy słowa kluczowe na ich podstawie formuluje odpowiedzi. Jednak program nie jest w stanie rozpoznać znaczenia zdań gdyż oparty został na niewielkiej ilości wiedzy składniowej i zerowej kompetencji semantycznej. Elementami, które dają pozorne wrażenie, iż rozmowa jest prowadzona z człowiekiem pozostaje zamiana zaimka z pierwszej osoby na drugą, przestawianie słów oraz podmiana słów kluczowych. Innymi technikami stosowanymi przez bota ELIZA są dodawanie znaku zapytania do zdania napisanego przez osobę rozmawiającą z botem oraz zmiana czasownika z osoby pierwszej na drugą. Ponadto, gdy ELIZA nie rozumie wypowiedzi rozmówcy, używa gotowych zwrotów, by nie zaburzać toku konwersacji. Pomimo tych względnie prostych rozwiązań ELIZA nie tylko stwarza odczucie empatii ze strony bota ale zachowuje pozory rozmowy z inteligentną istotą.

PATIENT: Men are all alike.
 ELIZA: In what way?
 PATIENT: They're always bugging me about about something or other.
 ELIZA: Can you think of a specific example?
 PATIENT: Well, my boyfriend made me come here.
 ELIZA: Your boyfriend made you come here?
 PATIENT: He says I'm depressed much of the time.
 ELIZA: I am sorry to hear you are depressed.
 Joseph Weizenbaum, Eliza

Chatterbox Challenge (CBC) jest corocznym konkursem, który ma na celu ewaluację inteligencji chat botów zgłaszanych przez ich twórców z całego świata poprzez zastosowanie testu Turinga i innych technik. Turniej lingubotów jest rozstrzygany przez pięciu niezależnych sędziów z całego świata

wybranych z ogółu społeczeństwa. Dziesiąta edycja konkursu zaczyna się w marcu, a kończy się w 2010 roku. Więcej informacji dotyczących zarówno zasad oceniania jak również ciekawych szczegółów świata chat botów dostępnych jest na głównej stronie Chatterbox Challenge.

④ Przykłady znanych lingubotów

Istnieje wiele sposobów przetwarzania języka naturalnego przez komputery. Niektóre chat boty zostały zaprogramowane w języku programowania C++, XML (ang. Extensible Markup Language), inne w specjalnie stworzonym w tym celu języku AIML (ang. Artificial Intelligence Markup Language) opartym na XML. Różnice można dostrzec także w zakresie algorytmów jakie kierują „edukacją” lingubotów. Niektórzy programiści ręcznie wprowadzają słowa klucze do bazy danych bota, podczas gdy inni pozwalają swoim wirtualnym postaciom uczyć się bezpośrednio z konwersacji z ludźmi on-line na podstawie algorytmów uczenia maszynowego. Jednakże, pomimo tej różnorodności nie można jednoznacznie stwierdzić, która z metod jest najlepsza, a więc każdego roku prestiżowe nagrody zdobywają chat boty oparte na różnych rozwiązaniach. Poniżej zaprezentowane są jedne z najpopularniejszych i „najmądrzejszych” lingubotów, aczkolwiek ilość obecnie dostępnych lingubotów jest niewyobrażalna i trudno jest precyzyjnie określić ich liczbę. Dokładna specyfikacja każdego z botów została opracowana na podstawie informacji udostępnionych na stronie internetowej Chatterbox Challenge: [www.http://ow.ly/1ysDZ](http://ow.ly/1ysDZ) i podana po krótkiej charakterystyce każdego z nich.

④. ① Mitsuku

Mitsuku jest dotychczas jednym z najlepszych botów zaprezentowanych w 2010 roku podczas Chatterbox Challenge. Ta wirtualna postać staje się „mądrzejsza” z każdą przeprowadzoną konwersacją. Ciekawostką jest wirujący glob widniejący na stronie tego chat bota. Dzięki lokalizatorowi IP możliwe jest określenie lokalizacji rozmówców Mitsuku w danym momencie oraz ogólnej ilości rozmów wykonanych z poszczególnych miejsc na Ziemi.

Nazwa: Mitsuku

Stworzony przez: Square Bear

Używane języki: angielski

Typ: oparty na stronie internetowej

Kraj: Wielka Brytania

Strona internetowa: <http://www.mitsuku.com>

Kontakt z autorem: steve@mitsuku.com

Rysunek 3. Przykładowy bot Mitsuku (źródło: <http://www.mitsuku.com/>)

④ 2 ALICE

A.L.I.C.E. (ang. Artificial Linguistic Internet Computer Entity) jest nieodpłatnym oprogramowaniem lingubota, którego stworzył Dr Richard S. Wallace. Program wykorzystuje sporządzoną dla niego aplikację XML o wcześniej wspomnianej nazwie AI ML. Główna strona internetowa Fundacji A.L.I.C.E. AI, www.pandorabots.com, jest jednocześnie bezpłatnym serwisem hostującym boty autorstwa dowolnej osoby mającej możliwość tworzenia w każdym czasie i miejscu na świecie. Oprogramowanie dostępne jest na zasadzie Open Source. A.L.I.C.E. jest

trzykrotnym zwycięzcą Nagrody Loebnera w 2000, 2001 oraz 2004 roku oraz wielokrotnym laureatem Chatterbox Challenge.

Nazwa: A.L.I.C.E.

Stworzony przez: Dr Richard S. Wallace

Używane języki: angielski, niemiecki, francuski, hiszpański, włoski

Typ: oparty na stronie internetowej

Kraj: Stany Zjednoczone

Strona internetowa: <http://showcase.pandorabots.com/pandora/talkbot?subid=b33bd02e7e345cdb>

Kontakt z autorem: drwallace@alicebot.org

Rysunek 4. Przykładowy bot: A. L. I. C. E. (źródło: <http://showcase.pandorabots.com/pandora/talkbot?subid=b33bd02e7e345cdb>)

④.③ Elbot

Elbot jest produktem firmy założonej przez współpracujące ze sobą pod nazwą Artificial Solutions przedsiębiorstwa z Niemiec i Szwecji. Angielskojęzyczna wersja bota została stworzona w 2001 roku przez Freda Roberta. Elbot jest zwycięzcą Nagrody Loebnera z 2008 roku oraz Chatterbox Challenge z 2003 roku.

Nazwa: Elbot

Stworzony przez: Fred Roberts / Artificial Solutions

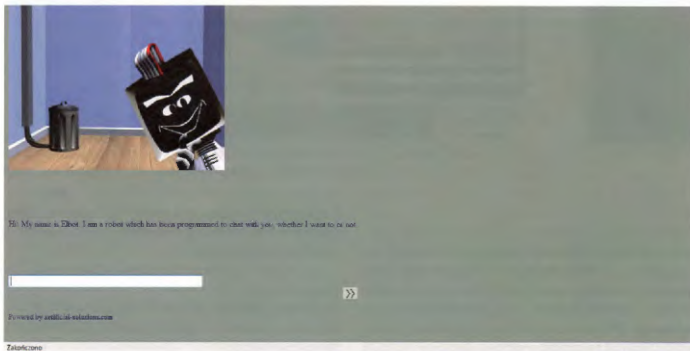
Używane języki: angielski, niemiecki

Typ: oparty na stronie internetowej

Kraj: Europa

Strona internetowa: <http://www.elbot.com>

Kontakt z autorem: fred.roberts@artificial-solutions.com

Rysunek 5. Przykładowy bot: Elbot (Źródło: <http://www.elbot.com/>)

④.④ Linguboty w Polsce

W Polsce działa oficjalnie 38 chat botów, których przeważającą funkcją jest prezentowanie usług oraz zasobów oferowanych przez przedsiębiorstwa lub organizacje, oraz dostarczanie zarówno podstawowych jak i specjalistycznych informacji na temat produktów. Rola wirtualnego doradcy nie jest jedynym obowiązkiem polskich lingubotów. Istnieje kilka postaci, których zadaniem jest dostarczanie rozrywki użytkownikom Internetu. Szczegółowy spis chat botów z całego świata, w tym również polskiego pochodzenia, wraz z krótkimi opisami podaje strona www.chatbots.org, której głównym fundatorem i edytorem jest Erwin Van Lun.

5 Przetwarzanie języka naturalnego

Przetwarzanie języka naturalnego (ang. *Natural Language Processing*) jest działem na pograniczu lingwistyki, informatyki i sztucznej inteligencji zajmującym się automatyzacją analizy i generowania informacji w języku naturalnym.

Przetwarzanie języka naturalnego można podzielić na:

- przetwarzanie informacji w postaci tekstowej lub symbolicznej
- rozpoznawanie i generowanie mowy

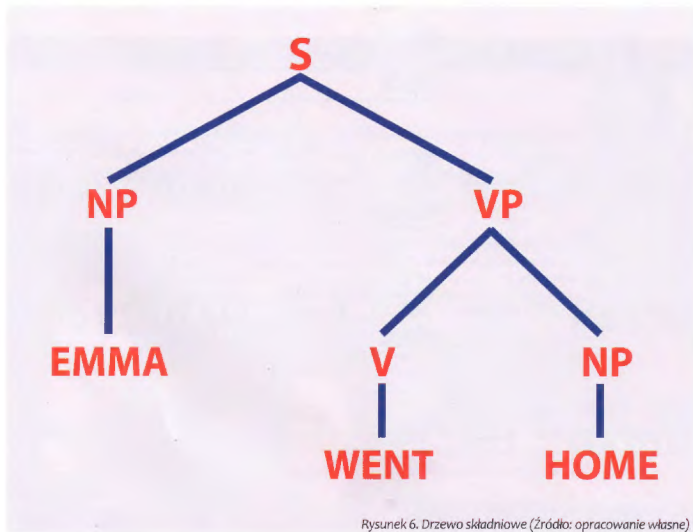
Rozpoznawanie i generowanie tekstu lub mowy nie stwarza większych trudności współczesnym chat botom. Niestety brak inteligencji uniemożliwia wirtualnym asystentom zdolność rozumienia tekstów oraz prowadzenia konwersacji na zaawansowanym poziomie. Zarówno wiedza ogólna o świecie i posługiwanie się językiem są umiejętnościami charakterystycznymi dla ludzi. Komputery mogą sprawić wrażenie rozumnych tworów odpowiadając na pytania celowo i na temat. Niestety technologia nie osiągnęła jeszcze etapu, w którym maszyny byłyby bezpośrednimi uczestnikami procesu poznawczego. Za możliwość wygenerowania odpowiedzi odpowiedzialny jest zawsze człowiek poprzez zaprojektowanie i wdrożenie programu komputerowego.

Przetwarzanie języka naturalnego przez komputery odbywa się w kilku następujących kolejno etapach. W szeregu czynności wykonywanych przez maszyny przy procesie NLP wyodrębnione są następujące czynności.

- a) Analiza i synteza morfologiczna wyrazów może je przeprowadzić na kilka sposobów. Przy użyciu analizatora morfologicznego dokonuje się wyodrębnianie rdzeni wyrazów i ich afiksów. Inną metodą jest prosty algorytm stosowany też w wyszukiwarkach internetowych. Jednak najbardziej pracochłonną procedurą analizy morfologicznej jest wyszukiwanie wyrazu w obszernym leksykonie zawierającym wszystkie możliwe wariacje danego wyrazu. Kolejną możliwością jest zapisanie w programie rdzenia wyrazu i wszelkich możliwych jego opcji.
- b) Tokenizacja tekstu. Polega ona na dzieleniu tekstu na pojedyncze wyrazy najczęściej na podstawie spacji i znaków interpunkcyjnych.
- c) Przetwarzanie składni. Ma ono na celu scharakteryzowanie struktury gramatycznej zdania. W tym celu używane są analizatory składniowe czyli parsery, których działanie najlepiej obrazują drzewa składniowe. Parsery różnią się od siebie przebiegiem procesu analizy. Parsery zstępujące (ang. top-down) budują drzewa składniowe od góry do dołu, a parsery wstępujące (ang. bottom-up) jak

można łatwo się domyślić rozwijają drzewa od dołu ku górze. Najlepszym rozwiązaniem jest połączenie tych dwóch programów. Istnieje również możliwość stworzenia korpusu z próbkami języka naturalnego, które lingwiści zapisują w postaci drzew składniowych umieszczanych w bazie drzew. Na tej podstawie komputer dopasowuje identyczne lub podobne przypadki języka naturalnego, który jest mu przedstawiany podczas konwersacji. Jeśli zdanie jest niejednoznaczne, analizator podaje wszystkie możliwe kombinacje.

- d) Przetwarzanie znaczenia wyrazów i całych tekstów. Odbywa się ono po analizie składniowej. Program przeznaczony do wykluczania dwuznaczności wykorzystuje kontekst zdania i całego tekstu. W pierwszej kolejności zapada decyzja o znaczeniu poszczególnych słów, po czym program wraca do drzewa składniowego by wydobyc znaczenie całego zdania.
- e) Produkcja języka naturalnego. Obejmuje dwie podstawowe decyzje; co powiedzieć i jak to powiedzieć.

Rysunek 6. Drzewo składniowe (Źródło: opracowanie własne)

6 Zastosowanie lingubotów w nauczaniu języków obcych na odległość

System kształcenia na odległość oparty jest na indywidualizacji oferty edukacyjnej i całego procesu nauki. Uczeń sam decyduje o czasie, miejscu i intensywności uczenia się. W myśl idei kształcenia przez całe życie (ang. Life Long Learning) raz stając się uczniem w naszej młodości nie przestajemy nim być przez całe życie. Coraz bardziej wymagające życie zawodowe wymaga od nas ciągłego uaktualniania raz zdobytej wiedzy. Wydaje się, że e-learning jest szczególnie dogodnym rozwiązaniem dla osób aktywnych zawodowo lub/i zamieszkałych w miejscach o utrudnionym dostępie do edukacji. Poza oczywistą oszczędnością czasu, istnieje wiele innych zalet samokształcenia przez Internet.

Komunikacja zapośredniczona (ang. Computer Mediated Communication) jest integralną częścią nauki, a w szczególności nauki języków obcych na odległość. Dlatego niezwykle ważne jest stymulowanie porozumiewania się nie tylko w relacji nauczyciel-uczeń, ale także na płaszczyźnie uczeń-uczeń, bez dominacji którejkolwiek ze stron. Internet stanowi tu multimedialne narzędzie komunikacyjne. Łączność pomiędzy uczniem i komputerem na zasadzie przekazu i odbioru danych jest podstawowym elementem korzystania z zasobów oferowanych przez e-learning. Komunikacja ta staje się bardziej urozmaicona poprzez wprowadzanie multimedialnych materiałów edukacyjnych. Wykorzystanie lingubotów do nauki na odległość niejako modyfikuje i poszerza pojęcie wielokierunkowej komunikacji wprowadzając nową zależność, uczeń-komputer, komputer-uczeń, gdzie rozmówcą

ze strony maszyny jest chat bot. Rysunek 6. obrazuje wielokierunkowość komunikacji w e-learning.

Różne funkcje chat botów na platformach e-learningowych mogą obejmować prowadzenie konwersacji z użytkownikami systemu na zasadzie dostarczania rozrywki lub przekazywania treści dydaktycznych. Ponadto możliwe są też standardowe zastosowania w zakresie doradztwa, przekazywania informacji, odnajdowania poszukiwanych działów i wiele innych. Kursy języków obcych przez Internet prowadzone przez chat boty jako wirtualnych gospodarzy-nauczycieli mogą wydawać się przesadzonym wizjonerstwem, jednakże z praktycznego punktu widzenia i na podstawie dotychczasowych możliwości lingobotów można wnioskować iż jest to w pełni możliwe. Istniejące chat boty nie posiadają umiejętności zrozumienia potrzeb swoich rozmówców ale jak każda technologia są nieustannie udoskonalane tak, aby najlepiej imitować naturalną konwersację. Elementy takie jak akcent słowny i zdaniowy charakterystyczny dla danego języka są nadal słabymi punktami syntezyatorów mowy. Nie należy zapominać, że biorąc pod uwagę specyfikę nauki języków obcych, walory komunikacji w czasie rzeczywistym są

nieocenione. W synchronicznym trybie komunikacji najprostszym rozwiązaniem jest wideokonferencja, podczas której wielu użytkowników w tym samym czasie ma możliwość uczestniczyć w zajęciach online w tym samym czasie. Jednakże problem polega na dostarczeniu słuchaczom szkoleń prowadzonych asynchronicznie jak najwięcej okazji do używania języka mówionego. Zaawansowane lingoboty wydają się być idealnym rozwiązaniem tej kwestii.

7 Tworzenie osobistych chat botów

Twórcy lingobotów pochodzą z różnych środowisk i są przedstawicielami różnych dziedzin nauki. Informatyczne przygotowanie czy edukacja nie determinuje powodzenia w opracowaniu chat bota, ale z pewnością mogą okazać się przydatne. Jednakże najważniejszymi aspektami są pasja, zaangażowanie i poświęcenie co już wydaje się być pewnym osiągnięciem. Bez wcześniejszego przygotowania w zakresie informatyki zbudowanie tak skomplikowanego programu jakim jest chatterbot będzie niezwykle trudnym zadaniem. Rozwiązanie leży w zasobach dostępnych online na zasadzie wolnego dostępu (ang. Open Source). Jednym z miejsc w sieci, które udostępnią bezpłatnie oprogramowanie do

BOOST YOUR STUDENTS TO INTERNATIONAL STANDARDS WITH CITY & GUILDS INTERNATIONAL ENGLISH EXAMS

CITY & GUILDS, A LEADING PROVIDER OF ENGLISH LANGUAGE QUALIFICATIONS,
OFFERS A WIDE VARIETY OF INTERNATIONALLY RECOGNISED EXAMS.

- RECOGNISED BY THE MINISTRY OF EDUCATION
- AVAILABLE AT ALL LEVELS OF THE COMMON EUROPEAN FRAMEWORK
- THE EXAMS CAN BE TAKEN AT ANY TIME
- WRITTEN AND SPOKEN ARE TWO SEPARATE EXAMS
- OFFER CAREER AND STUDY PROGRESSION OPPORTUNITIES IN POLAND AND ABROAD
- THE EXAMS TEST COMMUNICATIVE SKILLS

City & Guilds
Believe you can

UK
BORDER
AGENCY
APPROVED

TEACHER SUPPORT MATERIALS AND ONLINE
EXAM PREPARATION COURSES ARE AVAILABLE AT

WWW.CITYANDGUILDSENGLISH.COM/ETUTOR

City & Guilds is a UK Border Agency approved English Test provider. For further information about our English exams and how to become an approved centre please contact Shaun Westgate, City & Guilds representative in Poland at info@cityandguilds.pl or call (+48) 785 369 828.

WWW.CITYANDGUILDSENGLISH.COM

tworzenia osobistych lingubotów oraz zezwala na nieograniczony, a za razem i niekomercyjny hosting bota jest strona internetowa www.pandorabots.com. Jej autor Richard S. Wallace, napisał także publikację szczegółowo wyjaśniającą proces tworzenia chatbota na wyżej wymienionej stronie internetowej.

Pierwszym krokiem jaki należy podjąć jest utworzenie konta użytkownika na Pandorabots.com. Użytkownik jest proszony o podanie jedynie podstawowych informacji na swój temat. Posiadając konto internauta może korzystać z wszelkich zasobów znajdujących się na stronie, począwszy od utworzenia swojego własnego lingubota, aż po możliwość trenowania go w dowolnym czasie i miejscu. Twórca ma wybór między skonstruowaniem bota o zerowej „wiedzy” i już częściowo wytrenowanego bota na bazie dotychczasowych osiągnięć programistów z Pandorabots.com. Oczywiście jak każda postać w sieci lingubot powinien zostać spersonalizowany, a więc należy zdecydować jakie będzie jego imię, pochodzenie, oraz preferencje takie jak wyznanie religijne i orientacja seksualna.

Nauczyciele nie tylko języków obcych mogą odnaleźć w chat botach użyteczne narzędzie pracy ze swoimi uczniami czy to w klasie bądź poza nią. Dzięki zasobom udostępnianym bezpłatnie w Internecie technologia ta stała się dostępna również dla amatorów. Pedagodzy uczący w szkołach podstawowych i średnich mogą już w tam wczesnym wieku wprowadzać zajęcia z programowania chat botów. Jest to kreatywnym rozwiązaniem, które nie tylko zaciekawi ucznia, ale być może obudzi w nim pasję i zainteresowanie do autonomicznych działań w tym kierunku poza szkołą.

● Podsumowanie

W referacie tym zostały opisane wybrane zagadnienia z zakresu technologii informacyjnych, lingwistyki, sztucznej inteligencji, e-learning oraz nauczania języków obcych. Wszystkie te dziedziny nauki zostały połączone za pomocą pojęcia jakim jest lingubot. W opracowaniu wspomniane zostały także możliwości tworzenia nowoczesnych rozwiązań edukacyjnych przy użyciu prostych w obsłudze aplikacji, ogólnie dostępnych w Internecie. Ponadto opisano teoretyczne podłoże wirtualnych asystentów z punktu widzenia lingwistyki komputerowej, jakim jest przetwarzanie języka naturalnego przez komputery. Wiele kwestii poruszonych w niniejszym artykule

zostało potraktowanych pobieżnie gdyż ich zasygnalizowanie stanowiło podłoże do rozważań na temat pojęcia wirtualnych asystentów. Jako mentorzy pozostajemy zobligowani do zapoznawania uczniów z możliwościami jakie oferuje sieć i promowania kreatywnego i autonomicznego tworzenia. Niemniej jednak, niezwykle ważnym jest by przestrzegać etyki zachowania w Internecie także w zakresie tworzenia lingubotów.

Bibliografia:

- A. Clarke, *Wiedzieć więcej: e-learning nauka na odległość*, Warszawa 2007, s. 12-26, 135-154.
 R. Fasold, J. Connor - Linton, (eds.), *An introduction to language and linguistics*, Cambridge, s. 465-491.
 V. Fromkin, R. Rodman, *An introduction to language*, Orlando 1993, s. 471-500.
 W. Horton, K. Horton, *E-learning tools and technologies. A consumer's guide for trainers, teachers, educators, and instructional designers*, Danver 2003.
 D. Jurafsky, J. H. Martin, *Speech and language processing: an introduction to natural language processing, computational linguistics, and speech recognition*, Saddle River 2000.
 R. Mitkov (ed.), *The Oxford handbook of computational linguistics*, Oxford 2003.
 S. Szablowski, *E-learning dla nauczycieli*, Rzeszów 2009, s. 174-176.
 R. Wallace, *Be your own botmaster*, Oakland 2005.
 K. Ziębakowska, *Kształcenie języków obcych na odległość – perspektywy w Polsce i na świecie*. [w:] *Informacyjne przygotowanie nauczycieli. Kształcenie zdalne uwarunkowania, bariery, prognozy*, Kraków 2003, s. 296-300.
 G. Yule, *The study of language*, Cambridge 2002, s. 151-161

Netografia:

- E. E l a g l y, Chatterbox Challenge the Ultimate Bot Contest, <http://ow.ly/1ysDZ> - 20 IV 2010.
 C. J o n e s, Jeeney AI, <http://www.jeeney.com> - 21 IV 2010.
 H. L o e b n e r, Home page of the Loebner Prize in Artificial Intelligence, <http://www.loebner.net/Prize/loebner-prize.html> - 20 IV 2010.
 E. V a n L u n, Virtual agents / Chatbots Directory, <http://www.chatbots.org>, - 20 IV 2010.
 M. S a l i k, Niematerialny algorytm czuje się robotem- Porozmawiaj z komputerem, DZIENNIK.PL Nauka http://www.dziennik.pl/nauka/article252857/Porozmawiaj_z_komputerem.html - 20 IV 2010.

The Cuisenaire Rods – a fascinating aid

Agnieszka Gągała

Cuisenaire Rods are small coloured blocks of wood or plastic. They are of different lengths, each of which is a multiple of the smallest rod.

Created by a Belgian primary school teacher, Georges Cuisenaire, originally, they were used to represent numbers in primary maths teaching. With time, however, they have come to be popular in language teaching classrooms.

What can you do with them? It is a bit like asking what you can do with a picture, board, OHT projector, etc. Everything! It's the same visual aid as the above mentioned. It's even better because the rods are:

- **Tangible.** You can pick them, move them around, give them to another person, exchange them for something else, hide them, make a picture with them and then alter it many times.
- **Versatile.** You can use them in many different ways and for various purposes. In one lesson, a red rod might represent a Little Red Riding

Agnieszka Gągała

Agnieszka is an in-house teacher trainer, teacher and Director of Studies in empik school, Warsaw. She's been working in the field of ELT since 1992. Her teaching experience includes working with adults, teenagers, children in state as well as private language schools. She also used to teach international students in a summer school in England as well as university students in Poland. Agnieszka holds a Master's degree in English Philology from the University of Warsaw. She's also got a postgraduate diploma in Human Resource Management from Warsaw School of Social Sciences and Humanities. The best of all she loves teaching students and training teachers. Her current interests include applying psychology to teaching.

Hood; on another occasion, the same red rod may represent a sentence. Still, another time, it may be a sofa in your ideal living room, sentence stress, or preposition 'on'.

- **Imaginative,** both for teachers and students. You can use them to stimulate loud interactions in the classroom, use them to drill functional language, or use them for a guided discovery or to pair students.
- **Useful** for low and high levels alike. Great for kids, adults, and teenagers. Both incredibly simple and surprisingly useful.
- **Portable.** Easy to carry and move. Light.

Here are my ideas for using the Cuisenaire Rods in an EFL adult class, all of which I presented at an IATEFL conference in 2010 in Bydgoszcz.

MEMORISE AND SWAP

Memory sticks in interactive drill

Students: adults or adolescents, at least four

Level: Upper-Intermediate, Advanced, or other CR, OHT with Useful Phrases box or number of target phrases in the course book (see example from face2face, upper-intermediate course book, CUP)

Aim: students will be able to use target phrases correctly, which will enable them to focus on the communicative task that will follow

Choose one sentence, and learn it by heart.

Are you doing anything this evening?

What are you up to on Saturday?

I thought we could give it a try.

I wouldn't mind going to that. How about you?

Do you feel like having an Indian?

Do you fancy going to hear them play?

I'm sorry, but I don't feel up to it.

Some other time, perhaps.

I'd rather give that a miss, if you don't mind.

I'm easy. Whatever you like.

I really don't mind. It's up to you.

I'm not bothered either way.

Source: face2face Upper-Intermediate, p.76, CUP

Procedure:

- each student chooses one phrase and learns it by heart
- T covers the phrases, or Ss close their books
- student says the phrase to get a coloured rod from the teacher (a rod is given only if the phrase is accurate)
- Ss mingle teaching one another their phrases and exchanging the rods
- round up – T calls the beginnings of the phrases and elicits the endings from the whole class

Alternatively, the target phrases could contain: phrasal verbs, idioms, collocations, functional language, weak forms, or exponents of intonation patterns.

MEMORISE, DISCUSS AND SWAP
Memory sticks in interaction

Students: adults or adolescents, at least four

Level: any

Aids: CR, paper slips with target questions containing lexis that is to be practised (in my case, these are collocations and phrasal verbs), or/plus OHT with the same content, blue tack

Aim: students will be able to use target questions in context fluently and accurately; students will have practised target lexis while talking about themselves

Who do you take after in terms of appearance, you mm or your father?

Can you name a classmate who sets a good example to the rest of the class?

Have you ever been to a party that turned out to be really boring?

Do you like taking risk?

What would you do if you ran over a cat in your street?

Procedure:

- each student chooses one question slip and learns the question by heart
- T takes away the question slips and puts them on the wall at the far end of the room for those who may forget
- student says the question to get a coloured rod pairs
- Ss ask their target question,
 - then listen to the answer,
 - then teach their partner their question,
 - then exchange rods,
 - mingle with the rest of the group,
 - while mingling, they ask and teach the questions just learned, not the original ones (the same rod always represents the same sentence)
- round up – T calls the beginnings of the questions and elicits the rests from the whole class

MIETEK'S DAY**Elicitation devices**

Students: adults, adolescents, or children

Level: any

Aids: CR

Aims: to create a meaningful, memorable context and to involve students, to revise the previously taught content. In my example, the aim is to revise every day activities and practice third person singular

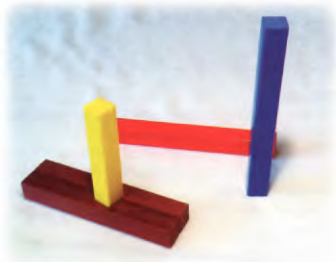
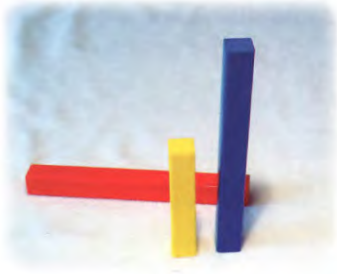
Procedure:

- T: Use your imagination. T, holding a **yellow** rod: This is Mietek. And what's this? (**orange** rod)
Ss: I don't know. Maybe Mietek's house.T: It's Mietek's bed. Every day, Mietek (elicit with

the movement of the two rods) Ss: gets up. T: What time? (elicit s' answers). T: What does he eat for breakfast? (elicit ss' answers). T: After breakfast, Mietek (T holds a **blue** rod and the yellow rod horizontally next to each other). Ss: takes a shower. T: And then, he (elicit with two **brown** rods). Ss: Catches a bus to work. (etc.)

- Ss work in groups/ pairs. Cuisenaire Rods are distributed. In their groups/ pairs, they take turns and elicit the continuation of Mietek's day

Alternatively, with this elicitation technique, you can practice past simple (What Mietek did yesterday), future prediction (What Mietek's future life will be like), present perfect (What Mietek has just done), etc. You can also elicit stories, fairy tales or make grammar presentations.

MY ROD PARTNER**Matchmakers or pairing up devices****Students:** all**Level:** all**Aids:** CR**Aims:** to pair up students**Procedure:**

- T chooses the appropriate number of rods, two of the same colour
- student chooses a rod
- student looks for another student who chose the same colour, and they work together

MY IDEAL ROOM**The building blocks of reality****Students:** adults or adolescents**Level:** elementary**Aids:** visuals of rooms, CR, two sets of 74 pieces, possibly per 12 students**Aims:** by the end of the activity, students will have practised using the structure: there's/there're and furniture vocabulary**Procedure:**

- T elicits what the rooms from visuals are like (make ss use *there is, there are* construction)
- T builds her ideal room and makes students guess what the rods stand for
- Ss work in pairs building their ideal rooms and describing them using the target structure and vocabulary

MY NEIGHBOUR**Imaginary personifications****Students:** adults or adolescents**Level:** upper-intermediate/advanced**Aids:** CR**Aims:** by the end of the activity, students will have practised using positive and adjectives describing character (e.g., shrewd, half-witted, down-to-earth, pig-headed, determined, thrifty, tight-fisted, etc.)**Procedure:**

- Ss have worked on the target adjectives previously; they have completed activities from *English Vocabulary in Use* on the topic
- holding a rod representing her neighbour, T elicits who this is
- T describes her neighbour's character; students are to guess whether she likes him or not depending on the use of adjectives
- Ss take a rod each and describe their neighbour to their partner who guesses if they like them or not

Alternatively, any content for describing a person can be used for any level. This exercise can also be used as a mingle or class activity.

PICTURE DICTATION**Listening comprehension aid****Students:** adults or children**Level:** elementary or pre-intermediate**Aids:** CR, possibly more than two sets of 74, per 12 students**Aims:** by the end of the activity, students will have practised listening comprehension of descriptions and giving descriptions

of a person's appearance (curly blond hair, long hand, short hand, red lips, orange dress, plump, short legs, etc.)

Procedure:

- T puts the cover in front of her
- Ss are given some rods
- T describes her picture created out of rods, Ss listen and build the corresponding picture
- Ss & T compare their pictures

The abbreviations used:

- Ss** – students
- T** – teacher
- CR** – the Cuisenaire Rods
- OHT** – overhead projector transparency

Bibliography:

Jim Scrivener "Learning Teaching", Macmillan Heineman, 1994.

Michael McCarthy, Felicity O'Dell "English Vocabulary in Use" Cambridge University Press, 1994.

Chris Redston, Gillie Cunningham "face2face" upper intermediate Student, s Book, Cambridge University Press, 2007.

Teacher express well-seasoned recipes for revision lessons

Kamila Burzyńska

Once, I watched a TV programme. A well-renowned British cook - Nigella Lawson - presented a recipe for Ginger Glazed Ham. Yummy! She was so inspirational. Her warm and

encouraging voice, her subtle body movements, and nuanced language she used while describing simple procedures stimulated my senses and made me feel like cooking. She definitely appealed to me. I went straight to the kitchen and started making a shopping list for the forthcoming dinner. Wow! - I thought. I would also like to have such great influence on people. As a teacher, I would like to inject my love and passion for the English language into my students. I would like to teach them and, most importantly, inspire them. Thinking of my students as individuals representing different learning styles, I decided to work more on procedures catering for the variety of needs they had. Then, I realised the following lesson I was to design aimed at making the students revise the language they had recently acquired/learned. An inspiring revision lesson! What a challenge! - I thought.

Kamila Burzyńska

Kamila, a graduate of Silesia University, has been an enthusiastic ELT teacher for the last ten years. She is also a teacher trainer and a lecturer in Teacher Training College in Radom. Looking for the new possibilities of progression, she has just started to advance within giving presentations at regional and national IATEFL conferences in Poland. Apart from teaching, she enjoys learning French and cooking. She is a voracious reader as well.

Being Nigella-like meant being imaginative. My students would not have felt inspired if I had got them to work on a set of boring exercises. I knew I had to go beyond this written practice, mainly recognition-focused work. I wanted to provide my students with a wide range of opportunities to consolidate the language, also in a productive way. Furthermore, I wished to activate them more and unleash their motivation. For this reason, applying the exercises stimulating various senses seemed to be a good solution. Another goal I wanted to achieve was to design the activities whose preparation would not be so time-consuming. Spending a lot of time on constructing a reliable and valid test is unavoidable. Spending a couple of hours more on designing a set of revision exercises applicable to one group of students only seems unreasonable. I definitely preferred to become equipped with a set of tools - techniques and

activities - which could be adopted to different age groups of students being at different language levels. Ms Lawson wrote a book entitled *Nigella Express. Good Food Fast*. For the last few years, I have developed my own recipes but also collected several ideas on "good revision activities fast." I would like to share them with other teachers, and I do recommend trying them out. The activities are divided into three groups:

The first group - **STARTERS** - consists of question and answer exercises I usually start my revision lessons with.

The second group of activities - **MAIN COURSES** - comprises tasks aimed at making students revise lexical items and grammatical structures in a productive way.

The final set of activities - **DESSERTS** - requires the use of technology. These are audio and video activities capturing students' interest and building up their motivation to make progress while learning to use English.

STARTERS: question and answer activities.

Activity 1:

Preparation: The T prepares a set of questions containing a number of **structures** and **lexical items** (representing grammatical points and word groups discussed in the classroom). The questions are displayed in the classroom. The T can use either a whiteboard or a laptop with a projector in order to do so.

- 1 The T asks the students to listen and mark with a gesture if they understand the questions which are presented one by one. If there are any doubts or problems, other students and the T may help work out the meaning of the queries.
 - ① *What is the best way to spend a day out in Radom?*
 - ② *Which hobby would you never take up? Why?*

- ③ *Why is Borneo worth visiting?*
- ④ *When do you feel annoyed?*
- ⑤ *What example situation would you describe as amusing?*
- ⑥ *What do you often feel disappointed with?*
- ⑦ *What are American people mad about?*
- ⑧ *What do you often feel fed up with? Why?*
- ⑨ *What aren't you allowed to do (in Poland) if you are under 18?*
- ⑩ *What rules do you have to follow during your English lessons?*
(sample questions designed for intermediate students)

When the learners are ready, the T removes the questions from the board/changes the slide.

- 2 Next, the T instructs the students to write the answers to these questions using full sentences or short answers, on the basis of which they will be able to create full sentences later on (the procedure depends on how advanced your students are).
- 3 Then, the learners are asked to work in pairs and try to recollect the questions using the answers they've got in the notebooks. Optionally, they may be instructed to write them down in the

notebooks as well. As feedback, the students are asked to present the questions to the T, who uncovers the original queries (on the board/the slide) and lets the learners check if they completed the task successfully.

- 4 The next step in the activity is making the students work in pairs. In turns, they are to ask and answer the same questions once again; but this time, the learners need to note down their partner's answers. In the final presentation, the peers reveal the most intriguing replies they got from their interviewees.
- 5 Eventually, the students and the T work out the requirements of the test they will have to meet. They are able to form them on the basis of the highlighted expressions/structures that appeared in the queries.

The activity described above seems beneficial for the learners. First of all, they are all actively involved in the thinking process. They may present their opinions and share general knowledge with other learners. They can also use their creativity and imagination. While forming the answers, they do often perform with the sparks of wit and fun. That is why they find the task challenging and motivational. What is more, during the activity, the students are allowed to work in pairs/groups. Therefore, they can support one another and feel a bit safer when reconstructing the questions. Besides, this gives them a possibility to prepare and rehearse the answers before they will actually perform in front of the class and the teacher. In addition, the final step in the activity makes them feel responsible for creating the list of requirements. This is not the teacher who gives them everything on a plate. They are to name the lexical groups and grammatical structures they need to revise before the test. This is also a good moment to put emphasis on the amount of material that has been covered and to show the students the progress they have made by taking part in a series of lessons, revising the language acquired/learned, and, eventually, by their successful performance in the test.

From the teacher's perspective, it is an invaluable activity as it promotes language production and raises students' talking time. Apart from this, one does not have to spend a lot of time designing the activity. It is going to take a few minutes to flick through the course book/T's book and create a list of questions. The rest of the actions are performed in the classroom with active participation of the students.

With more advanced learners, I sometimes apply the procedure which is even more engaging for the students. During the lesson preceding the one whose aim is to make the students revise for the test, I provide my learners with the cards on which there are chosen structures and lexical items the learners are to form the questions with. The students are to complete the task at home, and if there appear any problems, they consult the teacher before the revision lesson starts. In this way, we "get" even more language from them than in the procedure described above, prior to this one.

Variations:

STARTERS are the activities I always start my revision lessons with. However, using a variety of procedures is required in order not to make my revision meetings predictable.

Activity 2: USING "CHAIN WRITING" TECHNIQUE

Preparation: The T writes down a set of questions containing a number of **structures** and **lexical items** (representing grammatical points and word groups discussed in the classroom) on separate slips of paper. The questions are numbered.

- 1 The T reads the questions one by one. The students listen and mark with a gesture if they have understood the questions. In case of problems, the other students and the T may help work out the meaning of the queries.
- 2 The T distributes the slips of paper with the questions. One slip is given to one student / 1 pair of learners.
- 3 Next, the T instructs the students to scribble down the number of the question they have just got in the notebook and then to answer their question using a full sentence or a short answer only. (The procedure depends on how advanced your students are).
- 4 When the T says "stop," the learners put their right hand holding a particular slip of paper with their question up. The next thing they have to do is to pass on their slip to the person sitting on the right and to take another piece of paper from the person sitting on the left.
- 5 When ready, the learners note down a new number and answer a new question in the notebook. Then, the procedure is repeated and

the cards are passed on until the students have collected all the answers to all the questions.

- 6 After that, the participants perform according to the procedure described above in points 3, 4, and 5 of activity 1.

The procedure in Activity 2 may appeal to different types of learners. However, kinaesthetic ones will benefit in particular.

The "chain writing" technique is one of my favourite "classroom tools." I also use "chain speaking" while organising feedback to my students. I ask one student to retrieve the first question from their memory and choose a person to answer the query. The chosen student has to provide the reply and then form question 2. The feedback is carried on until the teacher gets all the questions from the students and checks how well they produced the answers.

Activity 3: USING THE DICE

Preparation: The T prepares a set of questions containing a number of **structures** and **lexical items** (representing grammatical points and word groups discussed in the classroom). The questions are displayed in the classroom. The T can use either a whiteboard or a laptop with a projector in order to do so.

The students are instructed in the following way:

- 1 Listen and mark with a gesture if you understand the questions.

- 2 Work in pairs. Roll a die. The number of dots on the die is the number of a question your friend will choose for you to answer. You get 1 point for a good answer.
- 3 The winner is the person who has collected more points. So, the more dots you have got, the better.

When the students are ready, the T covers the questions on the board with a piece of paper/material or changes the slide and then provides the key words from the questions the Ss had to answer. The learners are asked to recollect the questions. In order to make them feel safe and to enable them to support each other, the students may work in pairs/ groups and rehearse the questions before presenting the language to the teacher.

Eventually, the students, with the help of the teacher, work out the requirements of the test they will have to meet. They are able to form them on the basis of the highlighted expressions/ structures that appeared in the queries.

Activity 4: USING A BOARD GAME

Preparation: The T prepares a set of questions containing a number of **structures** and **lexical items** (representing grammatical points and word groups discussed in the classroom). The questions are displayed in the classroom. The T can use either a whiteboard or a laptop with a projector in order to do so.

Furthermore, the teacher needs to prepare a set of board games.

The students are instructed in the following way:

- 1 Look at the board/slide, listen and mark with a gesture if you understand the questions.
- 2 Work in pairs. Throw a coin. Move forward. If there is a question marked on the space where your pointer is, your friends will choose a question for you to answer. Note down the numbers of the questions you will have answered so that you will not have to repeat the same answer.
- 3 Play the game until your group has a winner or your T says "stop."

When the students are ready, the T covers the questions on the board with a piece of paper/material or changes the slide and then provides the key words from the questions the Ss had to answer. The learners are asked to recollect the questions. In order to make them feel safe and to enable them to support each other, the students may work in pairs/groups and rehearse the questions before presenting the language to the teacher.

Eventually, the students with the help of the teacher work out the requirements of the test they will have to meet. They are able to form them on the basis of the highlighted expressions/structures that appeared in the queries.

MAIN COURSES are the activities aimed at making the students revise lexical items and grammatical structures in a productive way.

Activity 1: DEFINITION/SENTENCE BINGO

- 1 The students are asked to draw a Bingo chart in the notebook.
- 2 When ready, they are to complete the chart by writing down 9 chosen words/phrases (in random order) from the list of expressions provided by their teacher. Optionally, the learners are instructed to select the words from Word Lists which can often be found at the end of the course books. As the lists are organised according to units, the students deal with the ones they need to revise.
- 3 The teacher starts the game. S/he creates a definition of a chosen word. The students are supposed to retrieve the word from their memory and then check if they have got such a word in their Bingo chart. After they have found the word in the chart, they should cross it over. The winner of the game will be the first person to shout Bingo. However, this is only possible on two conditions. Firstly, the participant of the game has to have three words crossed over either vertically or in a horizontal way in his/her chart. Secondly, the person needs to read out the words and then define them. It is crucial to make the students define as the activity becomes more productive and, therefore, more challenging.

Definition/ sentence Bingo can be adapted to the students of different language levels and in different age groups, and a great majority of them finds the activity attractive. The first part is based on recognition. However, the process is more complex than in a traditional Bingo game. The students are not given everything on a plate. They have to associate a definition with a particular word and then retrieve the word from their memory. The value of this exercise rises even more when the learners are asked

to recreate the definitions during the feedback stage. In the first part of the activity, this is the teacher who produces the language. The students remain silent. In the second part of the exercise, the students are given the floor to speak. It also seems advisable to build up the students' motivation in speaking by introducing the rewards. These prizes do not have to be precious gifts. They can be bookmarks printed out from the Internet or getting the winner to choose a homework task for other students. To sum up, Definition Bingo is a valuable revision activity as it involves all the students, provokes them to think intensely and finally produce the target language. Moreover, the whole process that takes place in the classroom seems motivating as Definition/ sentence Bingo is a game.

Activity 2: WHO'S FASTER?

- 1 The students are asked to work in groups of three/ four. Each student in the group is responsible for selecting a set of 10 most important words from a given semantic category. They are supposed to flick through their notebook/ coursebook and prepare a list.
- 2 When they are ready, the teacher asks them to illustrate the meaning of the chosen words in their notebooks by making definitions, exemplifying, etc. The whole process may appear time-consuming. Therefore, the teacher should consider the procedure in which the students are to work on points 1, 2, and 3 of this activity at home and the final stage is organised in the classroom.
- 3 Next, the students are to create a set of word cards with the words they have just chosen and defined.
- 4 The final and most crucial part of the exercise takes place in the classroom. Student 1 reads/ makes one's definitions, and the other students

look for the card with the word/ expression having been defined. The first person to find the card collects it as a token of winning a point. The reader/ speaker does not have a possibility to gather the points at that particular moment. However, s/he can participate in the card collection later on, while students 2-4 are defining.

- 5 As feedback, the learners are to present the words they have collected and the list of the most important expressions to revise before the test is created on the board. The T may also add some phrases to the list if one regards it as incomplete. It is good to inform the learners that their list will be taken into account while designing the test.

"Who's faster?" game is a perfect game for intermediate learners and above. Firstly, it forces the students to get back to their notes and the material that was covered during the previous lessons and decide upon what was more/less important according to certain criteria (given by the teacher). The choice is presented later on and may influence the content of the test. Therefore, the validity of the selection should be emphasised. Secondly, it gets them to use the target language in a productive way. Creating the definition/examples activates all the students and seems challenging. Finally, it is a game so the students usually take part in such an activity in an eager way. From the teacher's perspective, the preparation requires very little effort. One thing that seems crucial is providing the students with the criteria to guide them to choose the most important expressions. Apart from that, the teacher monitors students' performance, helps when necessary and evaluates their performance. But this actually happens during the activity. The final stage is supervised on the spot. Summing up, this is the activity in which the students take the lead. The rule - creating good activities fast - does work in this case.

Activity 3: WRITING A POEM.

The idea to make the students create an alphabetic poem comes from the book *How to Teach Writing* by Jeremy Harmer. An alphabetic poem is a poem in which the first letters of the first words in every line of the poem form a word that is a kind of a title and the main theme of the poem.

I found the idea fantastic and decided to make use of it during my revision lessons. This is the procedure I apply in the classroom:

- 1 I provide the students with the idea of writing an alphabetic poem and display an example poem on the board.
- 2 Together with my students, we choose a word which will represent the theme that was covered in a series of lessons preceding the revision meeting, e.g., TEACHER (one of the units was constructed around "education").
- 3 The students work individually/ in pairs, and they are to collect the expressions or structures connected with a certain topic that could be used in their poem.
- 4 The students are to write a poem. They can use rhymes but do not have to.
- 5 The students present the poems.

Writing such a poem may seem to be tough for the learners. However, when you explain to your students that the lines of the poem consist of a set of associations connected with a certain topic and, later on, you guide them in writing, you may get wonderful pieces of writing. Moreover, your students experience a challenging productive task. They have to create a poem - it is probably going to be the first time they will have created such a text. When the learners have accomplished the task, they often have a sense of achievement. They have just written a poem!

These are the original poems created by my students. I am presenting them to you with pride:

*Teaching children is not easy at school
Everybody tries to be cool
And there is not one rule
Come and learn, get the knowledge that you want
Have homework? Oh, you don't?
Exams will be soon, so learn hard
Read books, show how smart you are!*

(Paweł J.)

*Terribly big crowd ran out of the bus
Enormous groups of students make noise in class
And the teacher has come!
Cheers and joy have gone!
He's giving a test today
Each student wants to run away
"Relax!" - she says - "the test will be short!
100 questions, you won't get bored!"*

(Mateusz M.)

*The teacher is coming, she's on her way
Each student cries, some pupils pray
As the door opens and the teacher appears
Class jumps out of skin, I will volunteer,
She asks me questions to discuss an issue,
Each answer is wrong, she passes me a tissue
Rarely have I revised
so I cannot be prized!*

(Magda S.)

DESSERTS are the activities that require the use of technology. These are audio and video activities capturing students' interest and building up their motivation.

Activity 1:
**REFERRING TO A SONG WHICH IS CONNECTED
WITH A TOPIC OF PRECEDING LESSONS**

Instead of applying another dull revision activity, provide the learners with a task which will stimulate them to retrieve the target language from their memory and encourage them to use it in a productive way. As a stimulus for revision, I sometimes use songs. The utmost reason for my actions is the fact that students really enjoy listening to songs in the classroom and they reveal a truly positive attitude built up towards the activities around songs. For me, as a teacher, that is a pretty good excuse to take advantage of the students' enthusiasm in order to change a traditional revision lesson into an inspiring consolidation lesson, one they will remember longer.

An example procedure:

During this lesson, I made use of the song "Englishman in New York" by Sting to get the students to revise a set of lexical items they need to use when describing

a person. I asked them to go through the following stages:

- 1 Answer the questions: *How do you imagine an Englishman? What does one look like? What is one wearing? How does one behave? Which personality traits would you use to describe a true English gentleman?*
- 2 Listen to the song by Sting and underline the expressions describing an Englishman, his routines, habits, behaviour, etc. What are they?
- 3 Answer the questions: *Is the portrait of an Englishman presented in the song similar to the one made by you or different? In what way?*
- 4 Follow-: *Which expressions would you use/ what ideas would you include if you were to create a song about a Polish guy in New York (personality traits, physical appearance, and mannerism). Optionally, students are asked to write a short description.*

Englishman in New York

*I don't drink coffee I take tea my dear
I like my toast done on one side
And you can hear it in my accent when I talk
I'm an Englishman in New York*

*See me walking down Fifth Avenue
A walking cane here at my side
I take it everywhere I walk
I'm an Englishman in New York*

*I'm an alien I'm a legal alien
I'm an Englishman in New York
I'm an alien I'm a legal alien
I'm an Englishman in New York*

*If, "Manners maketh man" as someone said
Then he's the hero of the day
It takes a man to suffer ignorance and smile
Be yourself no matter what they say*

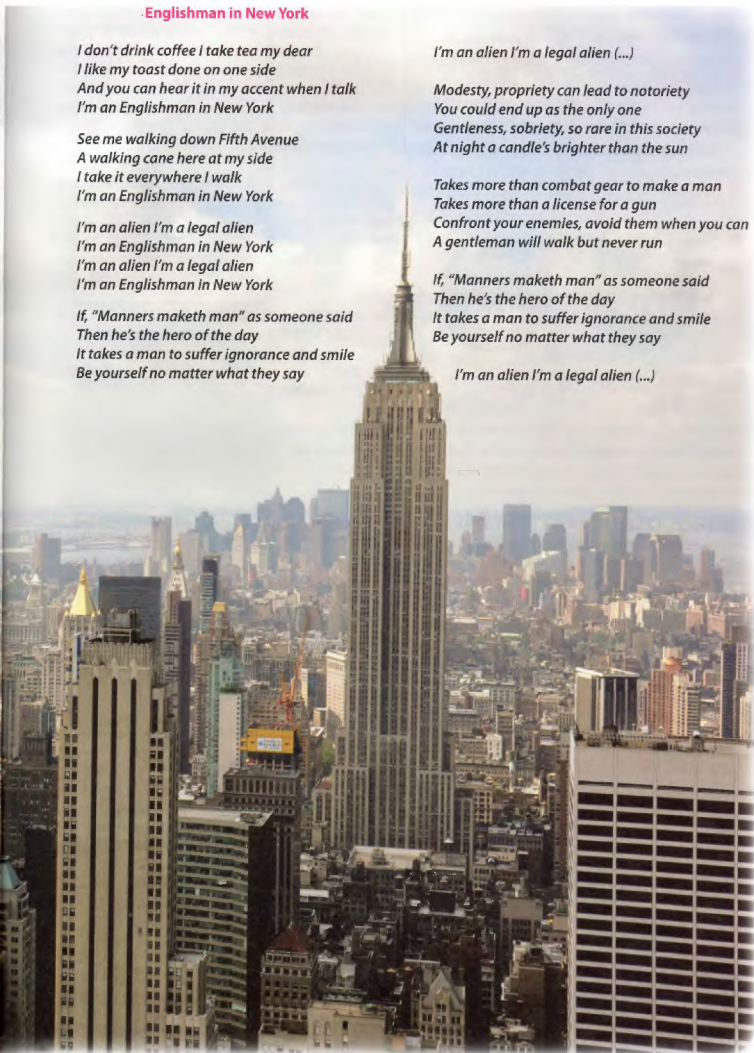
I'm an alien I'm a legal alien (...)

*Modesty, propriety can lead to notoriety
You could end up as the only one
Gentleness, sobriety, so rare in this society
At night a candle's brighter than the sun*

*Takes more than combat gear to make a man
Takes more than a license for a gun
Confront your enemies, avoid them when you can
A gentleman will walk but never run*

*If, "Manners maketh man" as someone said
Then he's the hero of the day
It takes a man to suffer ignorance and smile
Be yourself no matter what they say*

I'm an alien I'm a legal alien (...)

Other songs I often apply as a stimulus for speaking / writing in the classroom are:

- 1 Alicia Keys "Empire State of Mind" - TOPIC: places, in a town / city
- 2 Tina Turner "Golden Eye" - TOPIC: spies, technology, gadgets
- 3 Sister Sledge "We Are Family" - TOPIC: family relations
- 4 Survivor "Eye of the Tiger" - TOPIC: challenges, sport
- 5 Jamie Cullum "If I Ruled the World" - LG CONCEPT - 2nd conditional

Activity 2: USING A VIDEO AS A STIMULUS FOR A REVISION ACTIVITY

Videos serve a similar purpose to songs. They are interesting, involve different senses, and may also be funny. Therefore, our students often act enthusiastically when a video is presented.

I particularly enjoy the video which is available on the Internet entitled "Lamb Curry Song." In this short clip, a famous British chef - Jamie Oliver - presents a recipe for a dish. He does it, however,

in an innovative way as he prepares the dish in four minutes, according to the recipe which is given in a form of a song being presented while Jamie is cooking. Interestingly, the chef is able to accomplish the task in such a short period of time. Moreover, we even find him performing a several-second solo on the drums while the dish is stewing in a pot. Absolutely fantastic!

The suggestions below are the example video activities one may apply to their students during revision lessons:

- 1 WATCH AND ANSWER: *Why is Jamie an unusual cook?*
- 2 PREDICT WHAT EXPRESSIONS MAY BE USED IN THE VIDEO (cooking verbs, ingredients)
- 3 WATCH AND NOTE DOWN THE COOKING VERBS USED BY JAMIE
- 4 THE TEACHER IS GOING TO STOP THE VIDEO FROM TIME TO TIME, AND YOU WILL BE ASKED TO PREDICT WHAT WILL HAPPEN NEXT
- 5 FOLLOW-UP: CREATE YOUR OWN RECIPE [(use the expressions from the previous lessons)]

Referring to songs and videos is worthwhile. Most students and teachers are enthusiastic about them. It is like serving a dessert to our students. They will probably enjoy the dessert. Some will definitely remember it for quite long. Others will get inspired and may decide to look for similar things on the Internet. Our students get inspired; we - teachers - get satisfied!

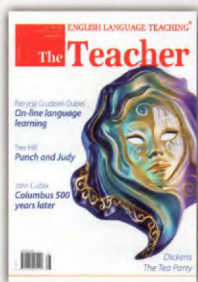
The activities presented in the article are supposed to provoke the teachers to consider the ways in which they conduct their revision lessons. Traditional ways seem to work and are unquestionably beneficial to the learners. However, it seems advisable to experiment in teaching from time to time. Get the students involved a bit more, apply productive activities, surprise them, and make them build a positive attitude towards revision lessons. Get them inspired! Next time, they will help you bake the cake! They certainly will!

References:

Harmer, J. 2008. *How to Teach Writing*. Harlow: Pearson Education Limited.
<http://www.jamies-music.com/>

VIDEO

Już od ponad 9 lat magazyn "The Teacher" jest najlepszym źródłem wiedzy dla wszystkich polskich anglistów. Jeśli szukasz innowacyjnych rozwiązań oraz chcesz być na bieżąco ze światowymi trendami nauczania języka angielskiego, „The Teacher” to idealny wybór. Każde wydanie magazynu zawiera specjalistyczne sekcje, takie jak *Business English* czy *Young Learners*, pozwalające pogłębiać wiedzę w wybranych obszarach językowych. W magazynie zamieszczane są sekcje tematyczne redgowane z myślą o specyfice polskiego rynku ELT, np. *Gimnazjum* czy *Matura*.

PRENUMERATA
ELEKTRONICZNA
69 ZŁ

W PAKIECIE
TANIEJ O
40 %

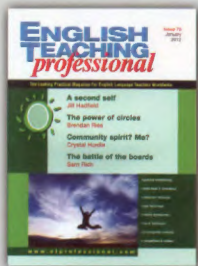
10 WYDAŃ
W ROKU
99 ZŁ

Kwartalnik Modern English Teacher ukazuje się od 30 lat. Magazyn zajmuje się praktycznymi aspektami nauczania języka angielskiego. Publikowane są w nim artykuły na temat teorii i praktyki nauczania, recenzje najnowszych materiałów dydaktycznych. W każdym numerze znaleźć można sekcje poświęcone egzaminom i testowaniu, teorii języka, metodyce oraz tematom bardziej specjalistycznym np. ESP i CALL. Dzięki tej publikacji można śledzić na bieżąco najnowsze trendy w dziedzinie nauczania języków obcych.

W PAKIECIE
TANIEJ O
40 %

4 WYDANIA
W ROKU
139 ZŁ

English Teaching Professional jest wiodącym, międzynarodowym magazynem dla nauczycieli języka angielskiego. W każdym wydaniu znaleźć można wiele ciekawych i niestandardowych pomysłów na lekcje. Pomoże on każdemu nauczycielowi rozwijać się zawodowo i osiągać zamierzone cele dydaktyczne. W magazynie publikowane są praktyczne materiały na lekcje, artykuły na temat rozwoju zawodowego i szkoleń, jak też konkursy i recenzje książek.

W PAKIECIE
TANIEJ O
40 %

6 WYDAŃ
W ROKU
139 ZŁ

Aby zrealizować ZAMÓWIENIE wystarczy wypełnić znajdujący się poniżej KUPON i wysłać go pocztą na adres redakcji lub faksem (22) 213 84 40. Zamówienia można też składać telefonicznie (22) 425 19 44, e-mailem prenumerata@teacher.pl lub na stronie internetowej www.teacher.pl. Na podstawie zamówienia wystawiamy fakturę PRO FORMA. Wpłaty można dokonać na pocztce lub w banku. Po otrzymaniu wpłaty wystawiamy FAKTURĘ VAT i realizujemy zamówienie.

W naszych magazynach znajdziesz:

- wiele ciekawych pomysłów na lekcje
- praktyczne wskazówki jak rozwinąć swoje umiejętności zawodowe
- prezentacje najnowszych osiągnięć z metodyk i nauczania języków obcych
- recenzje książek i podręczników

ZAMÓWIENIE

Zamawiający (imię i nazwisko, adres, numer telefonu, e-mail) _____
 NIP _____ (dotyczy szkół, firm i instytucji)
 Ulica _____ nr domu _____ nr mieszkania _____
 Miejscowość _____ Kod _____
 Telefon _____ Fax _____ Tel. komórkowy _____
 Adres e-mail _____
 Imię i nazwisko do umieszczenia na karcie Klubu The Teacher: _____

Tak, zamawiam:

- Roczną prenumeratę **THE TEACHER** w cenie 99 zł + Readers z Audio-CD **HOT!**
 od nr bieżącego następnego
- 94 numery archiwalne **THE TEACHER** na CD-ROM w cenie 89 zł (od numeru 1 do 94) **NEW!**
- Roczną prenumeratę **ENGLISH TEACHING PROFESSIONAL** w cenie 139 zł + Readers z Audio-CD
 od nr bieżącego następnego
- Roczną prenumeratę **MODERN ENGLISH TEACHER** w cenie 139 zł + Readers z Audio-CD **NEW!**
 od nr bieżącego następnego

ROCNĄ PRENUMERATĘ PREMIUM:

- CULTURE PACK 2 = THE TEACHER i 5 readersów z serii Oxford Bookworms FACTFILES** **NEW!**
 w cenie 149 zł
 od nr bieżącego następnego
- PROFESSIONAL PACK = THE TEACHER i ENGLISH TEACHING PROFESSIONAL** **HOT!**
 w cenie 169 zł + Readers z Audio-CD
 od nr bieżącego następnego
- MODERN TEACHER PACK = THE TEACHER i MODERN ENGLISH TEACHER**
 w cenie 179 zł + Readers z Audio-CD
 od nr bieżącego następnego
- ULTIMATE TEACHER PACK = wszystkie nasze tytuły (THE TEACHER + ENGLISH TEACHING PROFESSIONAL + MODERN ENGLISH TEACHER)** w prenumeracie rocznej za **2/3 ceny** **HOT!**
 - aż 20 egzemplarzy czasopism + Readers z Audio-CD w cenie tylko 259 zł /prenumerata realizowana jest od najbliższego wydania każdego tytułu/

Razem kwota zamówienia: zł

- Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez "The Teacher" do celów marketingowych.
 Proszę o wystawienie **zaświadczenia** o prenumeracie potrzebnego mi do awansu zawodowego.
 Niniejszym potwierdzam, że powyższe dane są kompletne i zgodne z prawdą.

NOWOŚĆ!

THE TEACHER ONLINE

Bądź nowoczesny i skorzystaj z nowej oferty prenumeraty magazynu "The Teacher on-line". Od października 2011 roku wszystkie archiwalne numery pisma oraz wydania bieżące będą dostępne także w wersji elektronicznej. W ramach usługi proponujemy trzy pakiety prenumeraty on-line:

69 zł **pakiet standard**
prenumerata online

109 zł **pakiet premium**
prenumerata online
archiwum online

169 zł **pakiet ultimate**
prenumerata online
archiwum online
prenumerata tradycyjna
readers gratis

▶ www.online.teacher.pl

▶ www.sklep.teacher.pl

Zagraniczne kursy językowe

- ✓ Są inwestycją w przyszłość oraz doskonałym uzupełnieniem nauki szkolnej!
- ✓ Pozwalają na naukę języka obcego w kraju, w którym jest on językiem ojczystym, co znacznie przyspiesza proces uczenia się. Ponadto, stanowią idealne połączenie efektywnego przyswajania języka i ciekawie spędzonych wakacji!

Organizacja wyjazdu

Jak wybrać odpowiedni kurs językowy? Jak załatwić formalności? Co z bezpieczeństwem i opieką podczas wyjazdu? Jak dojechać na miejsce? Organizując wyjazd samodzielnie, możemy pominąć wiele istotnych szczegółów, dlatego aby mieć pełną satysfakcję z wyjazdu i mieć poczucie bezpieczeństwa gdy wysła się dziecko, warto skorzystać z usług specjalistycznej firmy ATAS.

1. **Sprawdzona, solidna firma.**
2. **Ceny nie wyższe a czasami niższe niż w szkole językowej.**
3. **Organizacja bezpiecznego transportu z opiekunem.**

Niestandardowa nauka języka angielskiego czyli obozy językowe

Powstaje pytanie, jak w praktyczny sposób nauczać obcego? Jakie warunki stworzyć by uczniowie mogli używać języka w naturalnych sytuacjach? Jak zmotywować ich do nauki? Co zrobić, by mieli satysfakcję, że mogą się porozumieć – i to tak jak sami chcą?

Odpowiedzią na to jest program realizowany na **obozach językowych**, które łączą cudowne wakacje z uzupełnieniem nauki szkolnej. Wyjazdy tego rodzaju są coraz bardziej popularne wśród młodzieży.

Najciekawsze kursy językowe

Londyn	2 tygodnie	13–18 lat	4190 PLN
Eastbourne	2 tygodnie	9–17 lat	4920 PLN
Brighon	2 tygodnie	13–17 lat	5170 PLN
Windmill Hill	2 tygodnie	7–16 lat	5180 PLN
Bournemouth	2 tygodnie	12–15 lat	910 GBP
Cambridge	2 tygodnie	14–17 lat	1290 GBP
Londyn	2 tygodnie	od 16 lat	935 GBP
Oxford	2 tygodnie	od 16 lat	881 GBP
Malta	2 tygodnie	11–17 lat	1004 EUR

Najciekawsze obozy językowe

Londyn	9 dni	13–18 lat	1590 PLN
Malta	8 dni	12–17 lat	1840 / 1990 PLN
Berlin	9 dni	13–18 lat	1860 PLN
Jastrzębia Góra	14 dni	8–12 i 13–16 lat	1650 PLN

wszystkie oferty wyjazdów językowych zobacz na www.atas.pl

Dla nauczycieli

Oferty pracy i współpracy na lato

Wyjazdy studyjno-szkoleniowe **Londyn / Malta**

COMENIUS – bezpłatne szkolenia metodyczno-językowe

oraz wiele innych propozycji – zobacz na www.nauczyciele.atas.pl

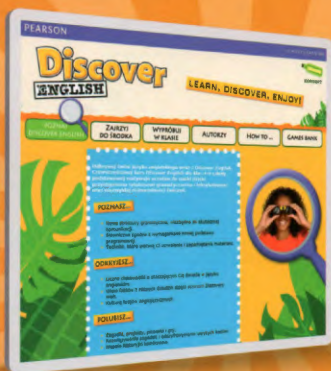
BIURA ATAS

WARSZAWA ul. Noakowskiego 4, tel. 22 825 74 77, fax 22 489 62 70 e-mail: bwj@atas.pl
WARSZAWA ul. Koszykowa 60/62 lok. 3, tel. 22 625 17 28, fax 22 489 62 70 e-mail: btm@atas.pl
BYDGOSZCZ ul. Dworkowa 81/202, tel. 52 322 03 34, fax 22 489 62 66 e-mail: bydgoszcz@atas.pl
KATOWICE ul. Warszawska 3, tel. 32 255 24 84, fax 32 728 85 90, e-mail: katowice@atas.pl
KRAKÓW ul. G. Zapolskiej 38, biurowiec 38, (IV piętro, lokal 420) tel. 12 429 14 25, fax 12 397 22 55 e-mail: krakow@atas.pl
ŁÓDŹ ul. Piotrkowska 77, tel. 42 632 48 71, fax 42 299 89 22 e-mail: lodz@atas.pl
POZNAŃ ul. Grunwaldzka 17, tel. 61 865 86 02, fax 61 622 07 78 e-mail: poznania@atas.pl
WROCLAW ul. Kuźnica 11/13 III piętro, tel. 71 342 50 08, fax 71 722 28 85 e-mail: wroclaw@atas.pl

Discover

ENGLISH

- ✓ Realizacja nowej podstawy programowej i skuteczne przygotowanie do sprawdzianu sóstoklasisty
- ✓ Niezwykłe zagadki, sekretne kody i ciekawe projekty
- ✓ Systematyczny rozwój słownictwa dzięki bogactwu kontekstów komunikacyjnych
- ✓ Nauczanie języka wzmacniające autonomię ucznia

Dowiedz się więcej na
www.pearson.pl/discoverenglish

 DO NOWEJ PODSTAWY
PROGRAMOWEJ